

ОТЧЕТ
НА
ПЕНЧО МИЛКОВ
Кмет на община Русе

ЗА ВТОРАТА ГОДИНА
ОТ УПРАВЛЕНИЕТО
НА ОБЩИНА РУСЕ
ПРЕЗ МАНДАТ 2023-2027 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ, ЗАЛОЖЕНИ В ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ ЗА МАНДАТ 2023–2027

1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАДСКАТА СРЕДА ЗА ХОРАТА И БИЗНЕСА

- 1.1. Продължаване на мащабната програма за ремонти на улици, тротоари и междублокови пространства
- 1.2. Икономическа и техническа инфраструктура в подкрепа на бизнеса
- 1.3. Модернизация на уличното, парковото и архитектурното осветление
- 1.4. Подобряване на микроградската среда
- 1.5. Енергийно обновяване на сградния фонд в Русе
- 1.6. Поддръжка и развитие на зелените площи
- 1.7. Чистота и сигурност в града
- 1.8. Грижа за безстопанствените животни
- 1.9. Контрол и качество при строителството
- 1.10. Строг контрол върху общинските строителни обекти
- 1.11. Подобряване на инфраструктурата и пътната свързаност в малките населени места
- 1.12. Осигуряване на достъпна и безопасна градска среда
- 1.13. Устойчива градска мобилност
- 1.14. Изграждане и поддържане на детски и спортни площадки
- 1.15. Изграждане на значими обществени обекти и контрол върху новото строителство
- 1.16. Системи за напояване и устойчиво управление на водите

2. ОСИГУРЯВАНЕ НА СИГУРНОСТ И СПОКОЙСТВИЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ

- 2.1. Разширяване и усъвършенстване на системата за видеонаблюдение
- 2.2. Разширяване на Общинската полиция и съвместна работа с ОДМВР
- 2.3. Противодействие на вандализма и агресивното шофиране
- 2.4. Санкции и възпитателни мерки срещу замърсяването
- 2.5. Сигурност и защита при бедствия

3. ВЪВЕЖДАНЕ НА МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА И ГРИЖАТА ЗА ЧИСТОТАТА

- 3.1. Кампании за разделно събиране на отпадъци
- 3.2. Въвеждане на съдове за органичен отпадък и обществени компостери
- 3.3. Контрол върху промишлените замърсители и достъпна информация за въздуха
- 3.4. Подмяна на отоплителни уреди с екологични
- 3.5. Насърчаване на екотранспорт и изграждане на зарядни станции
- 3.6. Изграждане на нови паркови зони и подкрепа на граждански инициативи
- 3.7. Миене на улиците за намаляване на праховото замърсяване
- 3.8. Намаляване на отпадъците чрез сепарираща и анаеробна инсталация

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАДСКИЯ ТРАНСПОРТ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА РУСЕ КАТО ТРАНСПОРТЕН ЦЕНТЪР

- 4.1. Подкрепа и застъпничество за ключови национални транспортни проекти
- 4.2. „Общински транспорт Русе“ – стабилен и модерен обществен превозвач
- 4.3. Модернизация и интегриран градски транспорт
- 4.4. Оптимизация на транспортната схема и по-добра информация за пътниците
- 4.5. Социално ориентирана тарифна политика – достъпен транспорт за всички

5. ПОДКРЕПА ЗА ТРИТЕ НИВА НА ОБРАЗОВАНИЕ В РУСЕ

- 5.1. Подобряване на образователната инфраструктура
- 5.2. Преминаване към едносменно обучение
- 5.3. Центрове за личностно развитие и извънкласни дейности
- 5.4. Подкрепа за българските общности в чужбина и стипендии за студенти
- 5.5. Стажантски програми и дуално обучение

6. РАЗШИРЯВАНЕ НА ЗДРАВНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА, ЮНОШИ И ЖИТЕЛИ НА МАЛКИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА

- 6.1. Подкрепа за общинските и държавни лечебни заведения
- 6.2. Промоция на здравето сред подрастващите
- 6.3. Скрининги и грижа за най-малките
- 6.4. Достъп до медицинска грижа в малките населени места

7. ПОДПОМАГАНЕ НА РОДИТЕЛСТВОТО

- 7.1. Финансова подкрепа за семейства с деца
- 7.2. Обучение по роботика и програмиране още от детска възраст
- 7.3. Общински програми за детско здраве и подкрепа на родителите
- 7.4. Ремонт и модернизация на детски ясли и градини
- 7.5. Безплатни занимания за деца - спорт, изкуство и култура
- 7.6. Подкрепа на семейства на деца със специални потребности
- 7.7. Превенция срещу зависимости и рисково поведение
- 7.8. Програма за безплатно обучение по плуване за всички ученици

8. ПОДДЪРЖАНЕ НА КУЛТУРНИЯ ДИАЛОГ И РАЗВИТИЕ НА КОМПЛЕКСА ОТ КУЛТУРНИ ПРОДУКТИ

- 8.1. Увеличаване на средствата по Програма „Култура“
- 8.2. Културен диалог и електронен културен портал
- 8.3. Подкрепа за културни институции и достъп до изкуство
- 8.4. Младежко и детско творчество
- 8.5. Подкрепа за читалищата
- 8.6. Подкрепа за самодейни състави и фолклор

9. ЦЕЛЕНАСОЧЕНА ПОДКРЕПА ЗА СПОРТНИТЕ КЛУБОВЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА СПОРТНАТА БАЗА

- 9.1. Финансова подкрепа за клубовете по ясни и прозрачни правила

- 9.2.Подобряване на общинската спортна инфраструктура
- 9.3.Подкрепа за масовия, ученическият и елитния спорт
- 9.4.Подкрепа за Спортното училище в Русе
- 9.5.Подкрепа и признания за спортисти и треньори

10. ПОДОБРЯВАНЕ НА ВРЪЗКАТА С ГРАЖДАНИТЕ ПОСРЕДСТВОМ НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ

- 10.1. Разширяване на Географската информационна система /ГИС/
- 10.2. Засилване на връзката с гражданите чрез нов портал за сигнали и модерна телефонна централа
- 10.3. Увеличаване на електронните плащания и онлайн услуги

11. НАДГРАЖДАНЕ НА ГРИЖИТЕ ЗА НАЙ-УЯЗВИМИТЕ – ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ

- 11.1. Централизирана грижа за здравето и развитието на децата
- 11.2. Разширена подкрепа за възрастните хора и хората с увреждания
- 11.3. Социални услуги за нуждаещите се и хора със специфични потребности
- 11.4. Реформа и модернизация на социалната инфраструктура

12. ПОВИШАВАНЕ СТАНДАРТА НА ЖИВОТ НА РУСЕНЦИ

- 12.1. Подобряване на бизнес средата и насърчаване на инвестициите
- 12.2. Изграждане на етнографско и рибарско селище и създаване на общ туристически продукт на музеите в Русе
- 12.3. Възстановяване на емблематични русенски сгради
- 12.4. Засилване на посредническата роля на Община Русе
- 12.5. Използване на потенциала на местните предприемачи и научно-изследователските структури за икономическото развитие на Русе
- 12.6. Създаване на общинско споделяно място за работа и генериране на нови идеи
- 12.7. Подкрепа за русенския бизнес чрез общ регионален маркетинг
- 12.8. Международно сътрудничество и партньорства
- 12.9. Усилване на капацитета на общинските предприятия

13. ЕДИНЕНИЕ НА РУСЕНСКАТА ОБЩНОСТ

- 13.1. Русе – град на единение, диалог и стабилност
- 13.2. Открито и включващо управление, което слуша гражданите и експертите
- 13.3. Професионализъм и стабилност в общинската администрация

БЮДЖЕТ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ ЗА МАНДАТ 2023-2027 г.

Бюджет на Община Русе

Изпълнение на проекти с външно финансиране

ПРИНЦИПИ В УПРАВЛЕНИЕТО

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Документът е изготвен в изпълнение на чл. 44, ал. 5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), който задължава кмета на общината да представя пред Общинския съвет годишен отчет за изпълнението на Програмата за управление за срока на мандата. Настоящият отчет обхваща втората година от управлението през мандат 2023–2027 г. и отразява дейността на кмета и общинската администрация.

Отчетът цели да представи подробна информация за конкретно предприетите последователни и систематични действия и инициативи, в съответствие със заявените приоритети за постигане на главната стратегическа цел в управлението, а именно: „Повишаване качеството на живот на русенци чрез създаване на привлекателна и удобна жизнена среда, изградена конкурентна икономика и ускоряване на социално-икономическото развитие, повишаване на инвестиционната атрактивност, подобряване на инфраструктурната осигуреност на територията и стимулиране на интегрираното градско развитие“.

В този контекст стратегическите насоки са Русе да бъде:

- ☞ *един от най-зелените и чисти градове в България;*
- ☞ *привлекателен и желан за живот, работа и бизнес, разрастващ се като население и икономически потенциал, притегателен център на индустриални инвеститори;*
- ☞ *перспективен – в зоната на развитие на Столицата на Румъния Букурещ сме и имаме потенциал за географски и икономически посредник между Букурещ и гр. Варна и между Букурещ и гр. София;*
- ☞ *модерен развоен център за стартиращи компании, икономически и технологични иновации;*
- ☞ *дигитализиран – Община, навлязла в технологиите на бъдещето;*
- ☞ *достъпен за живеещите в него, включително за хората с увреждания и за желаещите да обвържат живота си с града;*
- ☞ *красив – еталон в България и извън нея;*
- ☞ *сигурен и спокоен – използване на нови технологии в сигурността, ангажираност на местното управление, отпор срещу вандализма;*
- ☞ *културен и духовен център за България.*

Реализацията на Програмата за управление е възможна чрез компетентната работа на администрацията и активното участие на гражданите и заинтересованите страни. Гражданското участие в процесите на вземане на решения се разглежда като ново и важно измерение на взаимодействието между общината и обществото.

За гарантиране на прозрачност и отчетност Община Русе поддържа практиката за седмични отчети, които информират обществеността за предприетите действия и инициативи. Те подобриха комуникацията с гражданите, повишиха доверието и ангажираността им при решаването на местните проблеми.

Ангажимент на общината е да осигурява публичност, прозрачност и активно включване на местните общности в реализацията на обществено значими проекти. Целта е укрепване на доверието и подкрепата за успешното изпълнение на управленската програма за периода 2023–2027 г.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ, ЗАЛОЖЕНИ В ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ ЗА МАНДАТ 2023–2027

1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАДСКАТА СРЕДА ЗА ХОРАТА И БИЗНЕСА

Община Русе продължи активната си работа за модернизация и обновяване на градската среда, като фокусът бе поставен върху подобряването на инфраструктурата, достъпността и безопасността. Благодарение на системното финансиране и стриктното управление, бяха изпълнени десетки обекти за рехабилитация на улични настилки, тротоари, осветление и зелени площи.

1.1. Продължаване на мащабната програма за ремонти на улици, тротоари и междублокови пространства

Община Русе продължи реализацията на своята мащабна програма за основни ремонти на уличната мрежа, финансирана чрез капиталов кредит. Целта е да се подобрят безопасността, достъпността и комфортът на придвижване в града, като се създадат по-добри условия за пешеходци, велосипедисти и всички участници в движението.

През годината приключиха ремонтните дейности по редица ключови улици в централната и периферните градски зони – „Войводова“, „Мостова“, „Муткурова“ (в участъка от бул. „Ген. Скобелев“ до ул. „Александровска“), „Дондуков-Корсаков“, „Тодор Икономов“, „Никола Й. Вапцаров“, алея „Възраждане“ и пътното платно на бул. „Цар Фердинанд“. Извършени са цялостни подмени на настилки, бордюри и тротоари, както и изграждане на нови отводнителни участъци, които ще удължат живота на инфраструктурата и ще подобрят оттичането на дъжовните води.

Работата продължава активно по улиците „Ниш“, „Вардар“, „Кула“ в кв. „Долапите“, „Велинград“ в кв. „Средна кула“, както и по бул. „Съединение“, ул. „Коледница“ и ул. „Св. Наум“. Тези ремонти имат за цел да осигурят по-добра транспортна свързаност между кварталите и централната градска част, като улеснят ежедневното придвижване на русенци.

Със средства от Министерството на регионалното развитие и благоустройството и общинския бюджет бяха завършени ремонтите на три важни пътни артерии – ул.

„Плиска“, ул. „Тулча“ и ул. „Доростол“, които значително облекчиха трафика в тези райони.

Наред с основните ремонти, се извършват и текущи дейности по подобряване на уличната и тротоарна инфраструктура. Сред по-значимите обекти са улиците „Бабуна планина“, „Гео Милев“, „Изола планина“ и „Иларион Макариополски“. По ул. „Бабуна планина“ бяха оформени нови паркоместа и подменена тротоарната настилка, а по ул. „Св. Димитър Басарбовски“, в посока с. Басарбово, се обнови тротоарите по протежение на участъка от републиканската пътна мрежа.

В бюджета за 2025 г. за втора поредна година е предвиден значителен ресурс от 5 млн. лв. за асфалтиране и поетапно обновяване на междублоковите пространства във всички квартали на Русе. Част от тези средства са насочени и към изграждане на достъпна среда за хора с увреждания.

Община Русе чрез ОП „Комунални дейности“ реализира цялостна програма за ремонт и благоустрояване на уличната и тротоарната мрежа, насочена към по-добър достъп и по-висока безопасност в жилищните квартали и промишлените зони.

Извършени бяха ремонтно-възстановителни дейности в редица райони на града – в кв. „Тракция“ бе положена нова асфалтова настилка към Дневния център за деца с увреждания; в кв. „Здравец“ се обнови околблокови пространства около блокове 76, 78, 79, 80 и 81, включително нови настилки, ремонти на подходи, стъпала, алеи и паркинги, както и изграждане на ново LED осветление. В Източната промишлена зона бяха преасфалтирани улиците „Арчар“ и „Крайбрежна“, а в кв. „Мидия – Енос“ и „Възраждане“ – улица „Булаир“ и паркингът на ул. „Ниш“. Обновено бе и пространството около бл. „Простор“ в централната градска част, извършен бе ремонт на тротоара по ул. „Илинден“ в кв. „Дружба 3“, както и на алеите в Парк на възрожденците.

Тези подобрения не само осигуриха **по-добра свързаност и достъпност**, но и **по-удобна и сигурна градска среда** за жителите и бизнеса в Русе.

1.2. Икономическа и техническа инфраструктура в подкрепа на бизнеса

Община Русе участва като партньор на „Индустиален парк ЛВЗ“ ЕООД в изпълнението на един от най-мащабните инфраструктурни проекти в региона – **„Реконструкция, рехабилитация и изграждане на нова техническа довеждаща и вътрешна инфраструктура за „Индустиален парк ЛВЗ“, гр. Русе, в т.ч. обновяване на сградния фонд“**. В рамките на партньорството общината поема отговорността за изграждането и въвеждането в експлоатация на новата довеждаща техническа инфраструктура до и от индустриалната зона. Проектът включва реконструкция, рехабилитация и изграждане на улица „Охрид“, улица „Тракия“ и пътен възел по бул. „Тутракан“ в град Русе. От реализацията на проекта с общ бюджет над 33 млн. лв. ще бъдат облагодетелствани и множеството фирми и предприятия с бази, разположени по ул. „Тракция“. Предвиждат се подобрения на вътрешната техническа инфраструктура в „Индустиален парк ЛВЗ“, както и условия за развитие на иновации.

Общината сключи споразумение с компанията и реално процедурите по разходването на предоставените над 14 милиона лева за изграждането на довеждащата инфраструктура бяха осъществени от частния партньор. Това е ярко доказателство за ефективно сътрудничество и доверие между публичния и частния сектор.

Срокът за изпълнение е до 30 май 2026 г., а след приключването на строителните дейности Община Русе ще поеме дългосрочен ангажимент за поддръжка, стопанисване и управление на изградената инфраструктура, за да се гарантира устойчивостта на инвестицията.

Очаква се подобрената инфраструктура да привлече нови инвеститори, да създаде работни места и да стимулира икономическия растеж на региона. Така проектът не само подобрява транспортната свързаност, но и укрепва позициите на Русе като водещ индустриален и логистичен център на Северна България.

1.3. Модернизация на уличното, парковото и архитектурното осветление

Община Русе продължи мащабната си програма за изграждане и модернизация на уличното, парковото и архитектурното осветление, насочена към въвеждане на енергийно ефективни LED технологии и повишаване на сигурността в града и населените места.

Нови осветителни системи

Изградени бяха нови външни осветителни инсталации в градината на ул. „Захари Стоянов“ (до общински пазар „Олимп“), на детски и спортни площадки в кв. „Възраждане“, кв. „Долапите“ и в Парка на младежта, както и на стадиона в с. Басарбово. Монтирани са нови стълбове, кабелни мрежи и LED тела по ул. „Св. Димитър Басарбовски“, ул. „Студен кладенец“, част от ул. „Кърджали“, както и на кръстовището на ул. „Орлово гнездо“ с ул. „Нови сад“.

С ново LED осветление вече са оборудвани и улиците „Братя Обретенови“, „Русофили“, „Проф. Д. Баларев“, „Константин Димчев“ и „Пристанищна“, както и редица квартали и населени места. Новите лампи осигуряват по-добра видимост през нощта и повече сигурност за гражданите.

Реконструкция и подмяна

Паралелно с новото строителство беше извършена мащабна подмяна на амортизирани осветителни тела с LED осветители по ключови улици и булеварди, както и ремонт на хранващи мрежи и антикорозионна обработка на стоманени стълбове.

Само през годината са подменени над 1 275 осветителни тела и 120 стълба, като старите стоманобетонни конструкции са заменени с нови метални.

Парково и архитектурно осветление

Русе вече свети по-ярко и естетично. Обновени са наземните осветителни системи на площад „Свобода“ и площад „Княз Александър Батенберг“, като са монтирани LED прожектори, които подчертават паметниците на Свободата и на загиналите в Сръбско-българската война.

Подменено е осветлението и по пешеходните алеи около централния площад, както и в парковите пространства – Парк на младежта и градината на ул. „Захари Стоянов“.

Подобно LED осветление беше изградено и в кв. „Долапите“, което не само повишава енергийната ефективност, но и придава по-модерен и подреден облик на квартала.

Подмяна на опасни съоръжения

В редица участъци са демонтирани увредени стоманобетонни стълбове и заменени с нови метални конструкции с LED осветители – по бул. „Гоце Делчев“, алея „Ела“, ул. „Обзор“, ул. „А. Кънчев“ и ул. „Нови сад“.

Завършени участъци и енергийна ефективност

Ново осветление е изградено по ул. „Св. Димитър Басарбовски“, където са ремонтирани и прилежащите тротоари, както и по разклона от кв. „ДЗС“ до кв. „Образцов чифлик“ и пътя към Скалния манастир „Св. Димитър Басарбовски“.

Енергоспестяващо LED осветление е монтирано още в кварталите „Тракция“, „Цветница“, „Възраждане“, „Ялта“, „Здравец“, „Родина“, „Сарая“, „Новата махала“, „Средна кула“, „Долапите“, както и на площад „Европа“ до разклона за гр. Мартен.

Обновяване в населените места

Община Русе поэтапно модернизира уличното осветление и в по-малките населени места – гр. Мартен, с. Николово, с. Хотанца, с. Червена вода, с. Басарбово, с. Долно Абланово, с. Ново село, с. Бъзън, с. Ястребово, с. Семерджиево, с. Просена, както и в кварталите Образцов чифлик, ДЗС и Средна кула.

Община Русе изпълнява мащабен и иновативен **проект „Изпълнение на инвестиции за подкрепа на енергийно ефективни системи за улично осветление в Община Русе“**. Проектът с финансиране по Националния план за възстановяване и устойчивост в размер на над 1,2 млн. лв., е първият по рода си в България, който обхваща пълно обновяване на осветлението в малки населени места.

С изпълнението на проекта ще се реализира модернизиране на уличното осветление в десет от малките населени места. В рамките на проекта ще бъдат изградени 14 ФЕЦ, които ще бъдат разположени върху покривите на общински сгради и имоти. Тези централи ще произвеждат електрическа енергия за собствени нужди на уличното осветление в 10 села - Басарбово, Мартен (3 ФЕЦ), Николово (2 ФЕЦ), Сандрово, Просена, Семерджиево, Ново село, Червена вода (2 ФЕЦ), Тетово и Хотанца. Новите ФЕЦ ще доведат до минимум 90% намаление на разходите за електроенергия за улично осветление в тези населени места.

Чрез внедряване на фотоволтаични системи (ФЕЦ) ще бъде постигната не само значителна икономия на енергия, но и ще се подобрят условията за живот на жителите в тези села. Проектът ще допринесе за повишаване на безопасността на движението, тъй като по-доброто осветление ще подобри видимостта през нощта и ще намали риска от пътнотранспортни произшествия. Освен това модернизацията ще създаде по-комфортна и приятна среда за жителите, а производството на електроенергия от слънчева енергия ще допринесе и за намаляване на емисиите на парникови газове.

Реализираната икономия на енергия и разходи ще повиши възможностите за инвестиране във възобновяеми източници и разработване на системи за мониторинг и

управление на енергията на системите за външно изкуствено осветление. От своя страна системата за мониторинг и управление на енергията ще предостави възможност на кметствата за гъвкаво управление на уличното осветление.

1.4. Подобряване на микроградската среда

Община Русе предприе целенасочени действия за устойчиво подобряване на микроградската среда в жилищните квартали и междублоковите пространства. Усилията са насочени към обновяване на настилки, подобряване на достъпа и отводняването, създаване на повече места за паркиране и отдих, както и осигуряване на модерно осветление.

В кв. „Здравец“, при блоковете „Петър Караминчев“ и „Родопи“, са положени нови тротоарни настилки и оформени допълнителни паркоместа, което значително подобрява удобството и безопасността на пешеходците и живущите.

В кв. „Дружба 3“ са извършени редица ремонти: при блокове 20 и 21 са положени нови асфалтови настилки, включително при прилежащите гаражни групи. Изградени са бетонови алеи, които свързват блоковете и осигуряват по-добър достъп, а теренът е отводнен, за да се предотвратят наводнения. Ремонтирани са настилките и при гаражната група срещу бл. 15, както и в пространството между блокове МНО 4 и МНО 6.

В кв. „Дружба 1“ са обновени асфалтобетоновите настилки в междублоковото пространство при блокове 31, 33 и 35. Обновени са също настилките при жилищните блокове „Ледено езеро“ и „Ловеч“, като са оформени и нови паркоместа. Подобни дейности са реализирани и при блоковете „Аксаков“ и „Винпром – 2“.

В Парк на младежта е извършен ремонт на пешеходните алеи, включително на кръговото пространство около „Вазата“ – любимо място за отдих на русенци.

Паралелно с това продължава изпълнението на **машабен проект за благоустрояване на междублоковото пространство около блокове „Иван Дечев“, „Елба“ и „Гребенец планина“**. Включени са пълна подмяна на настилки и тротоари, изграждане на ново осветление и система за отводняване, както и озеленяване. В проекта е заложено и създаването на кът за отдих с пейки и декоративни настилки – място, което ще обедини хората от квартала.

В изпълнение на дългосрочната програма за подобряване на градската среда са възложени нови инвестиционни проекти – за благоустрояване на пространствата при блок 115 на бул. „Ген. Скобелев“, както и около блоковете „Крим“, „Троян“ и „Рилски езера“. Подготвя се и проект за обновяване на пространството при блок 21 **в кв. „Дружба 1“**.

Обявена е обществена поръчка за благоустрояване на зоните около блокове „Червен“, „Тинтява“, „Астра“, „Русенски Лом“, „Пощенец“, „Машпроект“, „Хоризонт“, „Железничар“ и „Елена“ **в кв. „Дружба 2“**.

В кв. „Средна кула“ парковата зона е напълно обновена – с нови алеи, LED осветление, детски съоръжения, пейки и декоративни огради. В спортен комплекс „Ялта“ е изградена нова пешеходна алея, свързваща комплекса с ул. „Струга“.

Фонтанът при пазар „Олимп“ е възстановен и оборудван с LED осветление, нови дюзи и пейки в околното пространство. През годината Община Русе осигурява целогодишна поддръжка и обслужване на всички фонтани в централната градска част –

на площад „Хан Крум“ („Цигуларчето“) , пред Операта, на пл. „Батенберг“, фонтана с хидрата, на пл. „Елиас Канети“, пред сградата на Съда и пред самата Община.

В процес е обществена поръчка за инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) на правоъгълния фонтан пред сградата на Община Русе. Проектът има за цел обновяване на съоръжението, повишаване на енергийната му ефективност и създаване на по-естетична и устойчива визия на един от най-разпознаваемите символи на града.

Подменени са настилки и ремонтирани тротоари по централни улици – „Независимост“, „Александровска“ и „Д-р Петър Берон“. Монтирани са нови метални парапети и предпазни огради около детски площадки и пътни участъци, а площад „Свобода“ е реновиран с ново осветление и настилка.

Особено внимание беше отделено на Лесопарк „Липник“ – едно от любимите места за отдых на русенци. Обновен е главният обслужващ път, изградени са нови зони за отдых, мостчета и алеи, монтиран е аериращ фонтан с цветно осветление и озвучаване, а сградата на хостела в гребната база е ремонтирана и освежена. Продължава изграждането на кътове за отдых към новоремонтирания обслужващ път в отсечката от комплекс - ресторант „Липите“ до резиденция „Липник“ в Лесопарка.

Община Русе се погрижи и за безопасността на градската среда. **Подменени са счупени и увредени стъклени прегради на спирките** на градския транспорт, а на спирките по бул. „Христо Ботев“ (срещу магазин „Кауфланд“ и завод „Печатни платки“) и бул. „Цар Освободител“ (спирка „Оборище“) стъклените панели са заменени с по-устойчиви поликарбонатни плоскости.

Изработени и монтирани са 45 пейки в междублокови пространства и обществени зони. До края на 2025 г. се разглеждат оферти за закупуване и поставяне на соларни пейки, които ще позволят на гражданите да зареждат мобилни устройства на открито.

За повишаване на безопасността на движението са **монтирани нови еластични мантинели и предпазни ограждения** по основните булеварди – „България“, „Тутракан“, „Цар Освободител“ и „Липник“. Изградени са защитни огради около детски площадки и пешеходни зони, а в кв. Образцов чифлик са поставени изкуствени неравности за ограничаване на скоростта.

Особен акцент през годината бяха мерките за пътна безопасност в зоните около училищата. **Изградени са повдигнати пешеходни пътеки и кръстовища при учебни заведения** като: ПГСАГ „Пеньо Пенев“, ОУ „Тома Кърджиев“, ПГДВА „Йосиф Вондрак“, ОУ „Отец Паисий“, СУЕЕ „Св. Константин-Кирил Философ“, СУПНЕ „Фридрих Шилер“, ОУ „Иван Вазов“.

Тези мерки значително повишават безопасността на учениците и осигуряват спокойствие на родителите.

Приключи и изграждането на повдигнатото кръстовище на бул. „Цар Освободител“ и ул. „Александровска“ (в района на Халите) – ключов участък в центъра, който съчетава безопасност, функционалност и естетика.

Продължават строителните дейности по благоустройство на пространството между бл. „Голям Богдан“, бл. „Малък Богдан“ и бл. „Верила“ в кв. „Родина“ 1.

Започна благоустрояване в пространството около ул. „Иларион Мариополски“ и ул. „Черноризец Храбър“;

Продължават ремонтно-възстановителните дейности и консервацията на Паметника на моряка на ул. „Одрин“.

През годината са положени 19 504 м² хоризонтална пътна маркировка, 669 пътни знака и 507 вертикални табели със скоби. За ограничаване на неправилното паркиране са поставени 126 антипаркингови стълбчета и сфери.

Предстои обявяване на тръжна процедура за изработване и монтаж на интелигентен софтуер за проследяване на трафика в реално време - "умни светофари".

1.5. Енергийно обновяване на сградния фонд в Русе

Енергийната ефективност е сред основните приоритети на Община Русе, защото обединява социални, икономически и екологични ползи. Тя е ключов елемент от стремежа към по-модерен, устойчив и привлекателен град.

Енергийна ефективност в административни сгради

По проект „Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в публична сграда за административно обслужване в Община Русе“ се извършва пълно енергийно обновяване на сградата на дирекция „Местни данъци и такси“ на ул. „Котовск“ №2. Проектът се реализира със 100% безвъзмездна финансова помощ и предвижда сградата, построена през 80-те години, след обновяването да отговаря на енергиен клас „А“. Освен значителното намаляване на енергийните разходи, това ще осигури и по-добри условия на труд за служителите и по-комфортно обслужване за гражданите.

Подобряването на енергийната ефективност и енергийните характеристики на сградата ще има социални, финансови и екологични ползи, като ще допълни усилията на Община Русе за изграждане на модерен облик на града.

Енергийно обновяване на жилищни сгради

Община Русе продължи активно работата по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), чрез който се реализират проекти по Етап I и Етап II на програмата „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“.

По Етап I са сключени административни договори за саниране на седем жилищни блока на обща стойност над 21,2 млн. лв., осигурени изцяло чрез 100% безвъзмездно финансиране. Сред обектите са блоковете „Ела“, „Явор“, „Тиса“, „Боримечка“, „Лена“, „Лисец“ и „Ильо Войвода“. И за седемте обекта са издадени разрешения за строеж и са подписани актове за откриване на строителна площадка, което позволява реалното изпълнение на заложените мерки за енергийно обновяване.

Инвестициите предвиждат пълен пакет дейности за повишаване на енергийната ефективност, включително топлинно изолиране на външни стени, покрив и подове, подмяна на остаряла дограма с PVC профили и високоефективни стъклопакети, подмяна на външни врати, модернизиране на осветителните инсталации и осигуряване на

достъпна архитектурна среда. Проектите включват също противопожарни прегради и нова вентилационна система и се очаква да приключат до 30 юни 2026 г.

По Етап II Община Русе получи одобрение за още пет проектни предложения, които ще бъдат финансирани с до 80% безвъзмездна помощ, а Сдруженията на собствениците ще осигурят 20% самоучастие. Сред сградите, които предстои да бъдат обновени, са блоковете „Космос“, „Марек“, „Найден Киров“, „Изгрев“, както и многофамилна сграда на ул. „Д-р Мустаков“ №5.

До момента в Русе, с официални церемонии, е дадено начало на проектите за обновяване на блоковете „Явор“, „Ела“, „Лена“ и „Ильо Войвода“, с общи инвестиции за над 11 млн. лв.

Тези проекти са пример за успешното партньорство между Общината, държавата и гражданите, което води до реални подобрения в качеството на живот.

След приключването на проектите сградите ще достигнат енергиен клас „А“, което ще намали значително потреблението на енергия, ще облекчи разходите на домакинствата и ще повиши комфорта на обитаване. Обновените фасади ще променят визията на кварталите, придавайки им по-модерен и поддържан облик.

1.6. Поддръжка и развитие на зелените площи

Община Русе чрез ОП „Паркстрой“ продължи последователните си усилия за поддържане и развитие на зелената система на града. Екипите осигуряваха регулярна грижа за парковете, градините и междублоковите пространства, като поддръжката беше съобразена с натовареността и характера на всяка зона.

Младежки парк беше окосен над пет пъти, а представителните му части – дванадесет. В Парк на възрожденците се извършиха четири коситби, около Пантеона – осем, а крайбрежната зона – пет.

Централната градина беше поддържана с над 14 коситби, а основните градски артерии и представителни пространства – бул. „Цар Освободител“, бул. „Скобелев“, ул. „Борисова“ и площад „Батенберг“ – бяха окосени по шест пъти.

Междублоковите пространства се поддържаха четири пъти годишно, за да се осигури чист и подреден облик на кварталите.

Освен редовната поддръжка, Община Русе извърши и широко мащабно зацветяване на ключови градски зони. Засадени бяха над 109 000 разсада, произведени изцяло от ОП „Паркстрой“, което осигурява самостоятелност и устойчивост на кампанията.

Сред най-забележителните цветни акценти са: зоната при „Вазата“ – 30 000 разсада; централните партери – 48 000; площад „Батенберг“ – 7 000; Паметникът на Альоша – 5 400; партерите до Вазата – 16 200, както и шадраванът на алея „Перистерии“.

През октомври същите зони (с изключение на Вазата) ще бъдат обновени с есенни цветя, за да се запази цветният облик на Русе през цялата година.

Успоредно с това се извършва оформяне на живи плетове, почистване на тревни и храстови площи, както и ежедневна обработка и почистване на парковете, пейките и детските площадки.

През годината са засадени **254 дървета и 236 декоративни храста**, което допринася за разширяване и обновяване на градската растителност.

С цел устойчиво развитие на зелената система, Община Русе сключи договор с Научно-изследователския сектор на Лесотехническия университет за изготвяне на **„Концепция за създаване на устойчиви насаждения в зелената система на Русе“**. Документът, финализиран и приет през 2025 г., поставя основите на бъдещите политики и проекти на Общината за адаптация към климатичните промени и опазване на биоразнообразието.

Озеленяване за по-чист въздух и по-здравословна градска среда

Като част от усилията за по-чист и устойчив Русе, Община Русе изпълнява проекта **„Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Община Русе чрез изпълнението на мерки за озеленяване в градска среда (междублокови пространства)“**.

Проектът се финансира по Програма „Околна среда“ 2021–2027 с общ бюджет от над 3,8 млн. лв. и предвижда **изграждането на 8,53 хектара зелена инфраструктура** в различни части на града.

Основната цел е да се намали концентрацията на фини прахови частици (ФПЧ10), отделяни от автомобилния трафик и праховите зони, както и да се изгради естествена растителна бариера, която да ограничава разпространението на замърсители и да подобри микроклимата в кварталите.

В рамките на проекта вече са разработени технически проекти за залесяване на междублокови пространства в ж.к. „Чародейка-Юг“, „Чародейка-Север“ и „Дружба I“. Предвижда се засаждане на декоративна растителност, подмяна на настилки с бетонови павета, монтиране на пейки, маси с пейки, кошчета за отпадъци, както и изграждане на ново LED осветление, видеонаблюдение и автоматична поливна система.

Тези подобрения ще превърнат междублоковите пространства в приятни и безопасни зони за отдих, достъпни за всички жители.

Паралелно с това е разработен дендрологичен план за озеленяване по протежение на най-натоварените градски булеварди – „Липник“, „Христо Ботев“ и „Цар Освободител“. Там ще бъдат засадени дървета и храсти, които ще играят ролята на естествени буфери между пътното платно и пешеходните алеи, намалявайки шума и праха.

Вече са изготвени доклади за оценка на съответствието на инвестиционните проекти за двата основни обекта – *„Залесяване на междублокови пространства (кални петна)“* и *„Озеленяване по протежение на натоварени транспортни артерии“*.

Предстои издаване на разрешение за строеж, както и избор на изпълнители за строително-монтажните дейности и строителен надзор.

С реализирането на проекта Русе ще получи по-зелена и дишаща градска среда, която не само подобрява въздуха, но и прави междублоковите пространства по-приятни и уютни за живеене.

1.7. Чистота и сигурност в града

Община Русе, чрез ОП „Паркстрой“, поддържа чиста, подредена и безопасна градска среда, като акцентът беше върху ежедневното почистване на улици, паркове и обществени зони, както и върху премахването на нерегламентирани замърсявания.

Общо са **събрани и извозени 3 434,92 тона отпадъци**, включително битови, биоразградими, строителни и почвени маси.

Извършени са 1 943 машиночаса машинно метене и 1 050 работни дни ръчно почистване на ключови улици, площади и паркове. Основните булеварди на града са били машинно измити по маршрут над 3 546 км, което допринася за по-чист въздух и по-добра визия на Русе.

В рамките на поддръжката са **почистени 30 нерегламентирани сметища**, от които са извозени над 1 821 тона отпадъци.

Екипите извършваха и **регулярно почистване на детските площадки, както и на района около пътния възел „Дунав мост“**, който е едно от най-натоварените места в града.

За осигуряване на безопасност и видимост по улиците и в парковете бяха **извършени резитби на 497 сухи и болни дървета**, както и **подкастриране на клони на 416 дървета**, включително в близост до електропроводи и контейнери.

Общината поддържаше и сервитутите на извънградската пътна мрежа с дължина над 62 км, като се почистваха храсти и саморасли дървета, които ограничават видимостта на шофьорите.

За опазване здравето на жителите през годината бяха проведени **шест наземни обработки срещу комари** във всички населени места на общината, както и пролетни и есенни обработки срещу кърлежи, извършвани при подходящи атмосферни условия.

1.8. Грижа за безстопанствените животни

Общинският приют за безстопанствени животни продължи активно работата си за овладяване на популацията от бездомни кучета и котки, като заложи на хуманен подход и международно партньорство.

Заловени са 606 кучета и 8 котки, кастрирани – 277, осиновени – 278 (от тях 176 в чужбина), върнати по места – 41, а ваксинирани – 1169.

Извършени са 141 теста за кърлежо-преносими заболявания, като приютът работи при високи хигиенни стандарти.

Дейността се подпомага и от дарения на обща стойност 190 139,82 лв., включващи храна, медикаменти, материали и ветеринарни услуги. Благодарение на това приютът поддържа ефективен и хуманен модел на работа, който е добър пример за други общини.

1.9. Контрол и качество при строителството

Община Русе осъществява постоянен и стриктен контрол върху строителните дейности, за да гарантира високо качество и пълна прозрачност при изпълнението на обществените проекти

Всеки ден представители на общинската администрация извършват огледи на обекти в процес на реализация, като следят за спазване на срокове, технологии и изисквания за безопасност.

При сключване на договори за строителен надзор се включва и инвеститорски контрол, осъществяван паралелно от общинската администрация и външен изпълнител. Този двоен контрол гарантира, че строежите се изпълняват качествено, а откритите пропуски се отстраняват своевременно.

Извършват се и периодични проверки на вече завършени обекти, които са в гаранционен срок, както и огледи по сигнали на граждани, за да се следи за дефекти и необходимост от корекции.

С цел прозрачност и отчетност, Община Русе публикува графици и доклади за ремонтните дейности, което позволява на гражданите да следят напредъка на всеки проект.

1.10. Строг контрол върху общинските строителни обекти

През изминалата година Общината акцентира върху качеството на вложените строителни материали и спазването на изискванията на Наредба № РД-02-20-1 от 5 февруари 2015 г.

Всеки продукт, използван в строителството, трябва да отговаря на националните стандарти за безопасност и дълготрайност, а изпълнителите са задължени да работят според одобрените технически проекти.

Когато се установят отклонения, фирмите са длъжни да отстранят дефектите за своя сметка.

Такъв пример е основният ремонт на ул. „Ниш“, където изпълнителят беше задължен да коригира несъответствия по бетоновите настилки, дефектни бордюри, дъждоприемни и ревизионни шахти, както и да подобри връзката между новия асфалт и прилежащия паркинг.

За отчетния период са извършени 35 проверки на строителни обекти, при които са съставени протоколи с конкретни предписания.

В един от случаите неизпълнението на предписанията доведе до съставяне на Акт за установяване на административно нарушение (АУАН).

Чрез тези мерки Общината показва, че не прави компромис с качеството и че всеки изпълнител носи ясна отговорност за извършената работа.

1.11. Подобряване на инфраструктурата и пътната свързаност в малките населени места

Община Русе продължи последователно да подобрява условията за живот и сигурността на жителите в малките населени места, като постави акцент върху ремонтите на уличната мрежа, поддръжката на пътищата и укрепването на капацитета на кметствата.

Целта е хората във всички населени места на общината да имат достъп до добра инфраструктура, безопасно движение и по-удобна връзка с град Русе.

През отчетния период Общината **увеличи целевото финансиране** за текущи и основни ремонти на уличната инфраструктура, като **осигури 1,55 млн. лв. за подобряване на пътната мрежа в селата.**

Всяко кметство разполага със собствен бюджет и правото самостоятелно да определя приоритетите си – кои улици да бъдат асфалтирани, каква техника да бъде закупена и какви други местни инвестиции са най-необходими. Този подход насърчава отговорното управление и осигурява по-бързо решаване на конкретните нужди на жителите.

Ремонтните дейности по уличната инфраструктура в селата и по общинската пътна мрежа продължават, като финансирането се разпределя по решение на Общинския съвет – Русе. Благодарение на това във всички населени места постепенно се подобряват настилките, тротоарите и достъпът до основни обществени обекти.

Паралелно с пътните ремонти, Община Русе стартира процедура за изработване и одобряване на парцеларен план (ПУП) за изграждане на велосипедна алея по направление Русе – Николово.

Проектът има за цел да създаде безопасна, екологична и модерна връзка между населените места, като осигури възможност за ежедневно придвижване с колело, туризъм и спорт на открито.

С това Русе прави още една стъпка към устойчива мобилност и по-чиста околна среда, в синхрон с европейските практики за развитие на зелена инфраструктура.

1.12. Осигуряване на достъпна и безопасна градска среда

Община Русе последователно прилага Програмата за осигуряване на достъпна архитектурна среда, чиято цел е да превърне Русе в град без бариери – място, където всеки човек, независимо от възраст или физически затруднения, може да се придвижва свободно и безопасно.

При всички основни ремонти на улици и тротоари се изграждат **скосени бордюри и подходи**, които улесняват движението на хора с увреждания и родители с детски колички.

ОП „Комунални дейности“ продължава поетапно изграждането на **рампи** в местата, където теренът и застрояването го позволяват, така че достъпът до обществените сгради и пешеходните зони да бъде напълно осигурен.

През 2025 г. Общината предприе конкретни действия и за подобряване на достъпността в образователната инфраструктура чрез изграждането на **външни асансьори в две училища**:

В ОУ „Васил Априлов“ – Русе беше изграден асансьор на стойност 137 081 лв., от които 122 000 лв. са общинско финансиране и 15 081 лв. – собствен принос. Съоръжението е разположено на северната фасада на сградата и осигурява директна връзка между двете крила на училището, улеснявайки достъпа на 290 ученици.

В СУ „Възраждане“ – Русе се реализира проект по програма „Красива България“ на МТСП, с обща стойност 132 820 лв., от които 92 974 лв. са държавно финансиране и 39 846 лв. – общинско съфинансиране. Новият асансьор ще обслужва всички четири етажа на сградата и ще осигури удобен достъп за 610 ученици, сред които 27 деца със специални образователни потребности.

В подкрепа на хората с нарушено зрение бяха монтирани **47 устройства за звукова сигнализация на светофарните уредби** на ключови кръстовища в града – включително при ул. „Борисова“ с „Панайот Хитов“, бул. „Липник“ с „Иван Ведър“, бул. „Васил Левски“ с „Даме Груев“, ул. „Еленин връх“, както и ул. „Николаевска“ с „Сент Уан“ и „Стефан Стамболов“. Тези системи осигуряват по-голяма безопасност и самостоятелност на хората със зрителни увреждания при преминаване на оживени кръстовища.

Започна изграждането на рампа за инвалиди и хора с увреждания от бл. „3“ до тротоара на бул. „Гоце Делчев“ в кв. „Дружба“ 2.

1.13. Устойчива градска мобилност

Община Русе изпълнява стратегически интегриран проект **"Прилагане на общински планове за устойчива градска мобилност за преход към климатично неутрално и устойчиво на климатичните промени общество"**. Проектът е с финансиране от над 4 млн. лв. по Програма „LIFE“ и има за цел да подпомогне местните власти да създадат административни, организационни, технически и финансови условия за пълното прилагане на плановете за устойчива градска мобилност (ПУГМ), допринасяйки за превръщането в климатично неутрално и устойчиво общество.

В изпълнение на проекта беше разработен План за устойчива градска мобилност 2026-2036 г. като в процеса на разработване на стратегическия документ е предоставена възможност на всички заинтересовани страни да подадат нови потенциални мерки, кореспондиращи пряко с темата за устойчивата мобилност и алтернативните форми на придвижване.

Предстои обществена поръчка за изготвяне на инвестиционен проект за „Проектиране на велосипедни алеи за неизпълнената част от велосипедната мрежа“, в съответствие с Общия устройствен план на Община Русе. Целта е да се осигури свързаност между вече изградените велосипедни алеи и новите участъци в рамките на град Русе. Проектът ще обедини съществуващите и новите маршрути в една цялостна система и ще насърчи по-чист, по-здравословен и екологичен начин на придвижване в града и околните населени места.

В заданието за всеки инфраструктурен проект вече задължително се включва изискване за достъпна среда и възможност за изграждане на велоалея, когато теренът го позволява.

Развитието на свързана велосипедна мрежа е ключова стъпка към намаляване на автомобилния трафик, повишаване безопасността на пешеходците и подобряване качеството на живот на русенци.

1.14. Изграждане и поддържане на детски и спортни площадки

Община Русе продължи активно да изгражда и обновява детски и спортни площадки, за да осигури на децата и семействата по-добри условия за игра, движение и отдых.

Политиката на Общината е насочена приоритетно към районите, където такива съоръжения липсват или са в амортизирано състояние, така че всяко дете в Русе и малките населени места да има достъп до сигурна и модерна площадка.

През 2025 г. **средствата за поддръжка и ремонт на площадките са увеличени**, като заделеният бюджет възлиза на **236 000 лв..**

В тази сума са включени разходи за подмяна на пясък и дезинфекция на пясъчниците, което гарантира здравословна и безопасна среда за най-малките жители на града.

През отчетния период бяха **обновени три детски площадки** – две в ж.к. „Дружба 3“ (при бл. 3 и на ул. „Никола Вапцаров“ №20) и една в централната градска част (при бл. „Фазан“).

Всички площадки са предназначени за деца от 3 до 12 години и са оборудвани с нови ударопоглътящи настилки и сертифицирани съоръжения.

До края на 2025 г. **предстои изграждането на още четири нови площадки** – в кв. Средна кула, с. Николово, ж.к. „Чародейка“ и кв. Долапите. Така ще бъдат обхванати различни квартали и населени места, в които децата все още нямат достъп до подходящи зони за игра и спорт.

Ремонти и безопасност

В централната част на кв. ДЗС са монтирани нови метални предпазни огради около детските площадки, а в с. Червена вода са поставени защитни ограждения между открития отводнителен канал и зоните за игра, за да се гарантира пълна безопасност.

В кв. Средна кула беше извършено цялостно обновяване на парковата зона – положени са нови паважни алеи, поставени са пейки и цветни огради, изградени са нови детски съоръжения и цветно LED осветление. Така пространството се превърна в истински център за отдых и спорт за местните жители.

През отчетния период бяха извършени и регулярни проверки на техническата изправност на всички детски, спортни и фитнес площадки. До 30 септември 2025 г. са **ремонтирани общо 126 обекта**, за да се осигури безопасност и комфорт при използването им.

Освен това беше извършено **почистване, дезинфекция и допълване на всички пясъчници** на територията на детски площадки в Русе. Целта е да се осигури безопасна, чиста и здравословна среда за игра за най-малките жители на града.

1.15. Изграждане на значими обществени обекти и контрол върху новото строителство

Община Русе реализира редица ключови инвестиции в обществената, образователната и спортната инфраструктура, които осигуряват по-добри условия за обучение, развитие и културен живот в града.

Изградена е **нова детска градина в кв.103, Централна градска част** - двуетажна сграда със сутерен, на мястото на съществуваща стара сграда. Конструкцията е монолитна стоманобетонена с плосък покрив.

Детската градина е проектирана за пет групи. На партерния етаж са разположени две групи, всяка от които с обособени предверие, санитарен възел с преддверие, кухненски бокс (разливна), занималня и спалня; физкултурен и музикален салони, лекарски кабинет, басейн със съблекални и санитарни възли и пътнически асансьор.

На второто ниво – три групи, методически кабинет, кабинет на директора и обслужващи помещения. Всички помещения са предвидени за пълно оборудване и обзавеждане с мебели и техника.

На ниво сутерен са кухня-разливна, перално-сушилно и технически помещения.

На двора се разполагат 5 детски площадки – за всяка група по една, и едно спортно игрище; трайни настилки, подходящи за ползване от деца – тип гумирани.

Осигуряването на достъпна архитектурна среда се осъществява посредством рампи до 5% от кота терен за всеки вход–изход от сградата и асансьорна уредба, която да обслужва и трите етажа.

Изградени са соларни панели и газова инсталация.

В новопостроената сграда на ДГ „Радост“ на ул. „Княз Ал. Дондуков – Корсаков“ №3 вече се обучават 125 деца, разпределени в пет възрастови групи. Малчуганите прекрачиха прага на новата си градина на 15 септември, в модерна и безопасна среда, съобразена с всички стандарти за енергийна ефективност и достъпност.

В ход е изграждането на **Многофункционален плувен комплекс** в Русе, който ще се използва целогодишно и ще се превърне в едно от най-модерните спортни съоръжения в региона.

Комплексът ще включва открит 50-метров басейн, закрит басейн с размери 25 на 33 метра и детски басейн, като общата стойност на проекта е 14,8 млн. лв.

Финансирането се осигурява чрез фонд за градско развитие, банков кредит и съфинансиране от Община Русе.

Големият открит басейн вече е завършен и напълнен за тестване (от 25 юли 2025 г.), а детският басейн също е напълнен и в процес на изпитване.

Закритият басейн е със завършена хидроизолация на покрива и монтиран асансьор, като строителните дейности по останалите подобекти продължават по график.

За да подкрепи реализирането на комплекса, дружеството „Общински пазари“ ЕООД, приключило 2024 г. с положителен финансов резултат и печалба от 139 хил. лв., беше освободено от внасяне на дивидент, като средствата се насочват към финансиране на проекта.

В процес на реализация е проекта за изграждане на **спортна зала и нов учебен корпус към СУ „Васил Левски“** в ж.к. „Дружба I“. По проекта се предвижда изграждането на нова двуетажна сграда със сутерен на мястото на съществуваща стара сграда със следните помещения: занимални за пет групи, физкултурен и музикален салони, лекарски кабинет, басейн и административни помещения.

Новият корпус на учебното заведение ще позволи преминаването на едносменен режим на обучение. Така то ще бъде първото в града, което ще направи този преход чрез увеличаване на сградния фонд, а не чрез намаляване на паралелките.

Предстои стартиране на строителните дейности по изграждане на **нова детска ясла в кв. „Родина 3“**. Имотът отреден за ново строителство се намира в ж.к. „Родина 3“. Изготвен е технически инвестиционен проект, с издадено разрешение за строеж.

Яслата е с капацитет 88 деца, обособени в 6 яслени групи – 1 кърмаческа с 8 деца до 10 месеца и 5 смесени – всяка с по 16 деца до 3 години. Сградата е ситуирана в северната част на терена. Предвидено е едно паркомясто в западния край на имота. Южната зона на дворното пространство е организирана за рекреация и игри на децата. Останалата площ на имота е отредена за озеленяване. Предвиден е басейн с размери 200/400 см. Съгласно проекта, е предвидена топлоизолация на външните стени на сградата. Проектът е на стойност приблизително 4 млн. лева и е с продължителност 2 години.

Подготвя се и инвестиционен проект с последващ авторски надзор за основен **ремонт и благоустрояване на дворните пространства в детска ясла №16**, включително изграждане на достъпна архитектурна среда.

В социалната сфера е планирано изграждането на **нов дневен център за стари хора в кв. „Родина 1“**, който ще предоставя услуги за активно и достъпно ежедневие на възрастните жители. Имотът отреден за ново строителство се намира в ж.к. „Родина 1“, на ъгъла на ул. „Димчо Дебелянов“ и ул. „Чипровци“, източно от бл. „Българка“ (с площ от 1051 кв. м.). Сградата ще бъде с две надземни и едно подземно ниво, с Г-образна форма и с дължина 25,10 м.

Центърът ще предложи нова услуга (цялостно обслужване на потребителите през деня) и ще създаде условия за пълноценно уплътняване на свободното време, особено на самотните възрастни хора. След изпълняването на СМР ще се подобри социалната инфраструктура в Община Русе, като се създават условия за оказване на подкрепа на възрастните хора.

Проектът е на стойност приблизително 3 млн. лева и е с продължителност 2 години.

1.16. Системи за напояване и устойчиво управление на водите

През отчетния период Община Русе предприе конкретни стъпки за модернизиране на системите за напояване на зелените площи и ефективно използване на дъждовната вода, като част от дългосрочната си политика за устойчиво развитие и опазване на природните ресурси.

В ключови паркове и градини бяха монтирани **автоматизирани поливни системи**, които осигуряват равномерно и навременно напояване с минимален разход на вода.

Изградени са **нови сектори на поливната система по алея „Перистерии“** в зоната на скейтпарка, а в зоната на „Розариум“ е извършен основен ремонт на съществуващата система.

В момента се проектира и изгражда **поливна система в Парк „Кея“**, като първоначално ще бъдат изградени сондажни кладенци за осигуряване на водоизточник.

В градина „Дунав“ вече функционира **напълно автоматизирана система, която обхваща 100% от зелените площи – общо 3 690 м²**.

Паралелно се извършва регулярна поддръжка и ремонт на съществуващите системи в Централната градина, градина „Батенберг“, кръговете при „Арена“ и хотел „Рига“, терасите на Община Русе, градина „Д-р Мустаков“, Розариума, цветните фигури и Вазата в Младежкия парк.

Поддържани и ремонтирани са и всички обществени чешми на територията на града.

„Водно бъдеще Русе“ – устойчиво управление на дъждовните води

С цел по-ефективно използване на водните ресурси, Община Русе създаде експертна работна група „Водно бъдеще Русе“, която обединява специалисти от различни институции, проектантите, архитекти и експерти от ВиК Русе.

Основната ѝ задача е разработването на местна наредба и стратегия за устойчиво управление и оползотворяване на дъждовната вода, както и изготвяне на предложения за пилотни проекти и нормативни промени.

В рамките на първите срещи вече бяха очертани конкретни мерки за въвеждане на практики за събиране и повторно използване на дъждовните води в градска среда, както и идеи за образователни кампании сред гражданите и бизнеса.

Международно партньорство: RESTORIVER

Община Русе е партньор по международния проект RESTORIVER – „Устойчиво на климата възстановяване на речни брегове и крайречни зони чрез природосъобразни решения по протежение на Дунав и неговите притоци“.

Проектът се реализира по Програма Интеррег VI-Б „Дунавски регион“ 2021–2027 г. и обединява 26 организации от осем държави, сред които Община Русе и Българското дружество за защита на птиците, с подкрепата на РИОСВ – Русе и НСОРБ.

В рамките на проекта в Западен парк „Приста“ се разработват иновативни решения за задържане и използване на вода, сред които създаването на дъждовна градина, която ще поддържа по естествен начин местната растителност и ще подобрява микроклимата.

Предвижда се възстановяване на характерната растителност и премахване на излезли от употреба бетонни конструкции, за да се възстанови естественият облик на зоната.

RESTORIVER цели да популяризира природосъобразни решения за задържане и управление на водите, които намаляват риска от наводнения и засушаване и същевременно създават по-здрава, зелена и устойчива градска среда за русенци.

2. ОСИГУРЯВАНЕ НА СИГУРНОСТ И СПОКОЙСТВИЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ

Община Русе поставя сигурността и спокойствието на своите граждани сред основните си приоритети. Усилията са насочени към превенция на престъпността, опазване на обществения ред и изграждане на модерна система за защита при извънредни ситуации, така че всеки русенец да живее в безопасна и сигурна среда.

2.1. Разширяване и усъвършенстване на системата за видеонаблюдение

Община Русе продължи последователната си работа по изграждане на модерна и ефективна система за видеонаблюдение, която подпомага превенцията на престъпността, опазването на обществения ред и гарантирането на сигурността на гражданите. Чрез системата се осъществява денонощен контрол на ключови обекти – площи, улици, подлези, надлези, кръстовища, незаконни сметища, паркове, кейовата зона, автобусни спирки, гробищни паркове, домове за възрастни хора и други социални институции.

Системата за видеонаблюдение се разширява поэтапно, като броят на активните камери вече надхвърля 1500, осигурявайки по-добро покритие и контрол на ключови градски зони. Започнато е изграждането на трета зала в Центъра за видеонаблюдение. Поддържа се активна съвместна работа с органите на МВР.

Предстои надграждане на Видеоцентъра в изпълнение на Закона за движението по пътищата, което ще позволи част от приходите от глоби, установени чрез общинските камери, да постъпват в бюджета на общината. В процес на подготовка е изграждането на видеонаблюдение на скейт площадката, няколко детски площадки и разширяване на системата в Лесопарка. Продължава ежедневната поддръжка на радиокабелната мрежа.

Община Русе оказва пълно съдействие на службите за сигурност – районни управления, митница и гранична полиция – за установяване на нарушители, извършили вандалски прояви или посегателства върху общинско имущество. След създаването на Общинска полиция са реализирани множество реакции по сигнали от Видеоцентъра.

Благодарение на системата за видеонаблюдение бяха разкрити множество случаи на вандализъм и посегателства, като значителна част от извършителите са установени и санкционирани. Това доказва ефективността на видеонаблюдението като реален инструмент за превенция и сигурност.

2.2. Разширяване на Общинската полиция и съвместна работа с ОДМВР

Община Русе предприе конкретни действия за укрепване капацитета и разширяване обхвата на новосъздадената Общинска полиция, насочени към превенция на нарушенията, опазване на обществения ред и повишаване безопасността на движението в града.

Основни приоритети са противодействието на хулиганските прояви, санкционирането на неправилното паркиране и опазването на общинското имущество – изцяло в интерес на гражданското общество.

Към момента в звеното са назначени 11 полицаи, които работят съвместно със служители на СЗ „ИООРС“, разпределени по райони на територията на град Русе. Патрулните екипи, включително и мотопатрули със служители от Първо РУ, Второ РУ и участъците „Чародейка“ и „Мартен“, осъществяват контрол във вилните зони, парковете „Възрожденци“, „Младежки“, „Приста“, лесопарк „Липник“, както и в гробищните паркове „Чародейка“ и „Басарбово“.

Висока нетърпимост се проявява към всички нарушения на Закона за движението по пътищата. В резултат на засиления контрол през периода са наложени:

6 858 глоби с фиш от Общинска полиция;

6 436 глоби с фиш от СЗ „ИООРС“;

186 акта за установяване на административни нарушения на индивидуални електрически превозни средства (тротинетки), на стойност 9 300 лв., от които 33 бр. са заплатени в размер на 1 320 лв.;

69 фиша по Закона за управление на отпадъците, от които 47 бр. са заплатени на обща стойност 1 120 лв.

Общите приходи от дейността на СЗ „ИООРС“ възлизат на 1 715 993 лв., от които 1 336 268 лв. от платено паркиране и репатриране и 379 725 лв. от глоби и наказателни постановления.

2.3. Противодействие на вандализма и агресивното шофиране

Община Русе разработи и започна прилагането на интегрирана програма за превенция и реакция при случаи на вандализъм, с акцент върху съвместната работа с ОДМВР – Русе и повишаване на ангажираността на местната общност.

Оказвано е пълно съдействие на всички структури за сигурност – РПУ, Митница и Гранична полиция – при установяване на извършители на вандалски прояви и посегателства върху общинско имущество. Подадени са множество сигнали към МВР, а след създаването на Общинска полиция реакциите по информация от Видеоцентъра са значително ускорени. Благодарение на разширената система за видеонаблюдение в град Русе бе възможно локализирането и установяването на голяма част от извършените криминални и вандалски деяния.

При установяване на нарушения записите от камерите своевременно се предават на съответното районно управление на МВР, което подпомага бързото идентифициране на извършителите и налагането на санкции. Благодарение на активната съвместна работа с полицията са разкрити десетки случаи на вандализъм и посегателства върху общинско имущество. Във всички случаи извършителите са санкционирани, а нанесените щети – възстановени.

2.4. Санкции и възпитателни мерки срещу замърсяването

Община Русе засили контрола върху опазването на чистотата в населените места, като разшири правомощията на служителите от СЗ „ИООРС“ и въведе възпитателната мярка „почистване на място“ – практика, която цели не само санкциониране, но и отговорно отношение към общата среда.

Служителите в населените места преминаха обучение и са упълномощени да санкционират нарушения на наредбите на Общински съвет – Русе и разпоредбите на ЗДвП.

От месец ноември 2024 г. функционира система за дигитално регистриране на неправилно паркирани превозни средства и налагане на санкции. Чрез таблети и мобилни принтери се издават неприсъствени фишове, а информацията се предава директно в системата на „Местни данъци и такси“, с което дейността е оптимизирана и улеснена.

Пълномощниците по квартали представляват кмета пред гражданите и подпомагат подобряването на жизнената среда. Те осигуряват бърза връзка между гражданите и общинската администрация, съдействат за опазването на обществения ред и чистотата, обработват постъпилите сигнали и контролират изпълнението на договорите с фирмите за сметоизвозване и сметопочистване.

2.5. Сигурност и защита при бедствия

На 9 октомври 2025 г. вследствие на обилни валежи и частично свличане на земна маса е установено опасно състояние на дигата на езерото в Лесопарк „Липник“.

За уведомяване на жителите на село Николово Община Русе активира системата BG-Alert и предприе мерки за тяхното безопасно извеждане. Обявено беше бедствено положение в село Николово и предупреждение за готовност за евакуация в с. Сандрово и гр. Мартен.

В тази връзка, Община Русе нареди незабавна евакуация на живеещите на 150 метра от двата бряга на река Сараджийска в Лесопарка, където има риск от скъсване на дигата. Предприети са превантивни действия по контролирано изпускане на езерото.

С цел намаляване на риска от вредното влияние на водите Община Русе поддържа система за **автоматично наблюдение на нивата** на яз. Николово и р. Русенски Лом чрез **измерителни станции** в гр. Русе (Западна промишлена зона), кв. Средна кула, кв. Долапите и с. Басарбово. Освен водните нива, чрез сензор за отчитане, специализиран софтуер наблюдава и критичен участък с риск от наводняване по бул. „Христо Ботев“ (пътен възел Волов).

Автоматичните измерителни станции са доставени и монтирани по **Проект NBSINFRA „Природо-базирана интеграция за защита на градската инфраструктура за климатично устойчива среда“**, с финансиране по Програма „Хоризонт Европа“ 2021-2027 г. Проектът стартира на 1 септември 2023 г. и цели прилагане на природо-базирани решения за управление на климатични рискове в пет европейски региона, включително Русе. В рамките му в община Русе е изградена ACWA система по поречието на р. Русенски Лом – четири станции за прецизно измерване на водните нива и метеорологични параметри, с автоматично предаване на данни към отговорните институции. През 2025 г. Русе беше домакин на международна среща на партньорите по проекта, където системата беше успешно демонстрирана.

Автоматичните измерителни станции са заложили в Общинския план за защита при наводнение, като елемент на постоянната и оперативната защита за предизвестяване преди и при опасност за настъпване на наводнение. Те са елемент на постоянно следене на водните нива с цел предварителна превенция. А посредством възможността на софтуера да известява при отчетени високи водни нива, нивото на яз. Николово се поддържа до безопасното, чрез контролирани изпускания при необходимост.

Проведена е обществената поръчка с предмет „Извършване на дейности по осигуряване проводимостта на речното корито на р. Русенски Лом в границите на урбанизираната територия на град Русе“ - ЕТАП 1, в резултат на която е избран изпълнител. Обществената поръчка включва услугата по почистване на участъци /етапи/ от речното корито на река Русенски Лом в границите на урбанизираната територия на града с цел осигуряване на проводимостта на реката. Речният участък, с приблизителна дължина от 1400 м., ще се почисти от саморасла тревиста и храстовидна растителност, малки дървета до три годишна възраст, паднали или с опасност да паднат във водното течение дървета и храсти, частично или изцяло изсъхнали или наклонени дървета, дървесина за огрев, намиращи се в речното корито на реката, т.е. между двата бряга и в речното легло.

Успоредно с това бяха завършени техническите инвестиционни проекти за укрепване на скатни откоси по ул. „Сини вир“ в кв. Средна кула и за противоерозионно укрепване на скатен откос по Републикански път III-501, Русе-Иваново-Две могили – Бяла, в гр. Русе.

Осъществява се контролна дейност по опазване на околната среда и поддържане на инфраструктурната сигурност. През отчетния период бяха извършени девет планови проверки на предприятия с рисков потенциал съгласно Закона за опазване на околната среда.

Проведени бяха шест ежегодни проверки на техническото състояние на общинските язовири и речни корита в урбанизираните територии, в изпълнение на Закона за водите.

Извършена беше и проверка на фирмите, ангажирани с почистването и зимното поддържане на общината, за осигуряване на готовност за сезон 2024–2025 г.

В контекста на зачестилите пожари работни групи направиха огледи и предложиха мерки за намаляване на риска от избухване на пожари в рискови зони, в т. ч. участъци от железния път и сервитутната зона около гр. Русе и местността „Трите гълъба“ – кв. Средна кула.

Община Русе изпълнява проект **„Климатична готовност за Русе: Планиране за устойчивост“**, по Програма „Хоризонт Европа“, насочен към анализ на климатичните рискове, изграждане на капацитет и повишаване на готовността на града за справяне с последиците от климатичните промени. Дейностите се изпълняват от Община Русе в рамките на инициативата **„CLIMAAX“**, която осигурява финансова, аналитична и практическа подкрепа за подобряване на регионалните планове за управление на климатичните рискове.

Проектът включва цялостно събиране и анализ на данни, включително информация за исторически климатични модели, настоящи уязвимости и бъдещи прогнози. Чрез систематичен анализ на тези данни по проекта ще се идентифицират специфични проблеми и горещи точки в района на Русе, повишавайки местната осведоменост за климатичните рискове.

През отчетния период доброволците от **Доброволното формирание към Община Русе** доказаха своята отдаденост и готовност за реакция. Те участваха в гасене на пожар, възникнал в землището на с. Николово и застрашаващ селото и завод „Дунарит“ АД (27.07.2025 г.), както и в извършване на евакуацията на жители на с. Николово и раздаване на листовки с текст „Какво да правим при евакуация“ (09.10.2025 г. и 13.10.2025 г.).

Поддържа се висока оперативна готовност на Доброволното формирание чрез участия в национални и регионални обучения и учения за повишаване на тяхната подготовка и бързина на реакция при извънредни ситуации. През периода бяха проведени първоначални курсове по програмата на Академията на МВР и участия в редица практични тренировки, включително национална тренировъчна акция в пещера „Мачанов трап“, учението SAREX-24 за авиационни произшествия, проиграване на външни аварийни планове в обекти с висок рисков потенциал („Топливо газ“ и „Петър Караминчев“), пожаро-тактическо учение в „Техномаркет Арена“, както и учението „Дунав 2025“ за реакция при нефтен разлив в района на о. Алеко.

3. ВЪВЕЖДАНЕ НА МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА И ГРИЖАТА ЗА ЧИСТОТАТА

Община Русе продължи последователната си политика за осигуряване на по-чиста и здравословна градска среда. Усилията са насочени към намаляване на замърсяването

на въздуха, ефективно управление на отпадъците и опазването на чистотата и зелените пространства.

3.1. Кампании за разделно събиране на отпадъци

Община Русе проведе мащабна информационна кампания, насочена към повишаване на обществената ангажираност и насърчаване на разделното събиране на отпадъци, с цел изграждане на отговорно отношение към околната среда.

Разработена е информационна кампания **„Мисия: Отпадъците в ресурс“**, насочена към насърчаване на разделното събиране на биоразградими отпадъци. Кампанията ще стартира в края на септември.

Основната ѝ цел е да информира гражданите за предназначението на кафявите съдове и контейнери, за това кои домакинства и обекти следва да ги използват, както и за ползите от правилното отделяне на биоразградимите отпадъци. Акцент е изграждането на положителна нагласа и стимулиране на отговорно поведение, което да доведе до по-висока ангажираност и правилно използване на съдовете.

Като част от кампанията е предвиден и **конкурс „Стани кръстник на зеления помощник на Русе“** – атрактивна инициатива, насочена основно към по-младата аудитория. Той има за цел да направи темата по-достъпна и привлекателна, като същевременно подпомогне изграждането на положителна нагласа към разделното събиране на биоразградими отпадъци.

Съвместно с **„ЕКОПАК България“** АД продължи програмата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и пластмасови продукти за еднократна употреба. Предстои и провеждането на ученическата инициатива **„ЕКОКЛАС 2025“**, която ще стимулира децата да развиват екологична култура чрез състезания между училищата.

По проект **„Мерки за подобряване управлението на отпадъците в общините Русе, Тутракан, Сливо поле и Ветово“**, финансиран по Програма **„Опазване на околната среда и климатичните промени“** (ЕИП 2014–2021 г.), бяха закупени 15 лифтьмпер контейнера за строителни отпадъци, както и още 5 през 2025 г. С тях са проведени **4 кампании за безплатно извозване на отпадъци от домакинствата** – 3 в град Русе и 1 в малките населени места. В резултат от тях са събрани **1 018,52 тона строителни отпадъци**.

3.2. Въвеждане на съдове за органичен отпадък и обществени компостери

В изпълнение на поетите ангажименти за устойчиво управление на отпадъците, на територията на община Русе бяха разположени **257 съда за хранителни отпадъци и 413 съда за зелени маси**.

Мярката улеснява разделното събиране на биоразградими отпадъци, намалява количеството депонирани битови отпадъци и насърчава тяхното оползотворяване.

Системата вече обхваща всички детски, учебни и социални заведения, пазарите, редица търговски обекти, заведения и ресторанти. Работата на петте мобилни центъра за разделно събиране на отпадъци от домакинствата се осъществява по предварителен график, като за периода са събрани 536,30 кг отпадъци.

На територията на общината са разположени и 69 съда за текстил и обувки, включително в Мартен, Средна кула и Долапите.

3.3. Контрол върху промишлените замърсители и достъпна информация за въздуха

Община Русе продължи активната политика за ограничаване на промишленото замърсяване и за гарантиране на прозрачност в данните за качеството на атмосферния въздух. Подновен беше договорът за възмездно право на ползване на автоматична измервателна станция (АИС) „Петър Берон“ с Община Белене, като е осигурена и сервизната ѝ поддръжка. Поддържат се и двете общински станции – АИС „Родина“ и АИС „Дружба“, а резултатите от техните измервания са публично достъпни на интернет страницата на Община Русе.

Сключен е договор за сервизно обслужване на новото дооборудване на АИС „Петър Берон“. В допълнение, след проведена обществена поръчка беше доставена, монтирана и въведена в експлоатация преместваема измервателна станция за органични замърсители, работеща по метода на диференциално-оптична абсорбционна спектроскопия (ДОАС).

Сключен бе договор за включване на системен софтуер за измерване на формалдехид в системата DOAS - автоматизираната станция за измерване на качеството на въздуха, като срокът за изпълнение е 4 месеца.

С цел превенция и ограничаване на замърсяванията, бяха извършвани и съвместни проверки с РИОСВ на промишлени обекти за установяване на потенциални източници на вредни емисии.

3.4. Подмяна на отоплителни уреди с екологични

В изпълнение на интегрирания проект **„Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“** с финансиране близо 4 млн. лв. по Програма „LIFE“ 2014-2020 г. е одобрено искането за добавяне на климатици като алтернативна форма на отопление. В поканата за кандидатстване освен гр. Русе, са включени населените места: гр. Мартен, с. Николово и с. Басарбово. Проведени са информационни кампании във всички населени места, като за периода от ноември 2024 до септември 2025 г. са монтирани 170 пелетни отоплителни уреда, 745 климатика и 10 газови котела.

Община Русе надгради политиките за подобряване качеството на въздуха чрез разширяване на обхвата на програмите за замяна на остарели отоплителни уреди на твърдо гориво с по-екологични алтернативи, като започна изпълнението на **най-мощния екологичен проект** за програмен период 2021-2027 г. **„Подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Русе“**. В изпълнение на проекта с финансиране от **над 36,5 млн. лв.** по Програма „Околна среда“ 2021-2027 ще бъдат подменени старите печки и котли, работещи с твърдо гориво, като жителите ще имат възможност да изберат между климатици, термопомпи (въздух-вода); уреди на пелети или свързване към топлопреносна мрежа (ТЕЦ). За енергийно бедните домакинства е предвидена възможност да кандидатстват за изграждане на фотоволтаична система.

Очаква се да бъдат обработени заявленията на до 3 346 домакинства.

Стартиралото през юни 2025 г. приемане на документи включва възможности за до три климатика, до три отоплителни уреда на пелети, една термопомпа „въздух-вода“, 1 водогреен котел или камина с водна риза на пелети и до 3 радиатора, при отопление с

пелетни уреди или при свързване към топлопреносната мрежа, в зависимост от нуждите на домакинството.

Демонтираните отоплителни устройства ще бъдат предавани за последващо третиране. Приходите от тяхното предаване ще се инвестират в изпълнението на зелени мерки, включени в Общинска програма за КАВ на Община Русе.

3.5. Насърчаване на екотранспорт и изграждане на зарядни станции

Община Русе продължи да насърчава използването на екологични превозни средства, като въведе нови правила за стимулиране на електромобилите и хибридите.

Собствениците на автомобили с екодвигатели вече се възползват от намален данък чрез екокоефициент, а електромобилите и колите с водородни горивни клетки имат право на безплатно или преференциално паркиране в зоните за платено паркиране. Мярквата цели насърчаване на устойчивата градска мобилност и намаляване на вредните емисии в градската среда.

Паралелно с това стартира проектът **„Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“**, в рамките на който ще бъдат закупени **осем нови електробуса и осем зарядни станции**, които ще се монтират в депо на „Общински Транспорт Русе“.

Подписан беше и договор за изпълнение на проект **„Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе - Община Сливо поле и Общински транспорт Русе ЕАД“**, с финансиране за над 21 млн. лв. Проектът предвижда подобряване на градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе - Гюргево чрез закупуване и доставка на 2 електрически автобуса и необходимата съпътстваща инфраструктура (зарядни станции и пантографи).

3.6. Изграждане на нови паркови зони и подкрепа на граждански инициативи

Община Русе продължи политиката си за разширяване и облагородяване на зелените площи в кварталите, като едновременно с това насърчи активното участие на гражданите в подобряването на жизнената среда.

С финансиране от около 4 млн. лв. по Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. се изпълнява проект **„Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Община Русе чрез изпълнението на мерки за озеленяване в градска среда (междублокови пространства)“**. Целта е изграждане на **8,53 хектара зелена инфраструктура** в кварталите „Чародейка-Юг“, „Чародейка-Север“ и „Дружба 1“, както и по булевардите „Липник“, „Цар Освободител“ и „Христо Ботев“.

Съвместно с Община Гюргево се реализира проект **„ReNature – Зелено моделиране на градски зони“**, финансиран по Програма „ИНТЕРРЕГ VI-A Румъния – България“ с бюджет от близо 3,5 млн. лв. В рамките му ще бъде изграден **нов парк от 25 дка в кв. „Здравец-Изток“**, оборудван със соларно осветление, автоматизирана поливна система, видеонаблюдение. Паркът ще бъде изграден с естествени и екологосъобразни материали, вместо с т.нар. „сива инфраструктура“. Обособена е зона за пикник, за събития и срещи, както и детска площадка. Алеите ще бъдат изградени с водопропусклива настилка и се планира подходяща паркова мебел и чешма с питейна

вода. Растителността ще бъде от местни растителни видове, характерни за Дунавската равнина и крайбрежието на р. Дунав. Акцент в парка са фонтанът и кът „Биоразнообразие“.

По линия на **Фонд „Граждански инициативи“**, който дава възможност на жителите на Русе да кандидатстват за безвъзмездна помощ до 600 лева, са сключени 9 бр. договори за облагородяване на зони в междублоковите пространства – малки, но важни проекти, които превръщат кварталите в по-зелени и уютни места за живеене.

3.7. Миене на улиците за намаляване на преховото замърсяване

През пролетно-летния сезон ежедневно се извършва миене на централните улици, булевардите и вътрешнокварталните пространства, при подходящи метеорологични условия и по утвърден график.

Дейността се осъществява от ОП „Паркстрой“ и „Консорциум Еко Русе Груп“ ДЗЗД, като обхваща и селата в общината. През горещите летни дни се извършва оросяване на улици и площади, за да се намалят температурите и нивата на фини прахови частици. За изпълнение на дейността се използват четири водовземни съоръжения за подземни води на територията на град Русе.

3.8. Намаляване на отпадъците чрез сепарираща и анаеробна инсталация

Съгласно сключен Договор № ЗОП–18/15.05.2024 г., дейността по предоставяне на услуга от общ икономически интерес (УОИИ) за експлоатация на Анаеробната инсталация за третиране на биоразградими отпадъци, съгласно Решение на ЕК 2012/21/ЕС, е възложена на оператора, считано от 1 ноември 2024 г. В рамките на договора се изпълняват следните дейности: събиране и транспортиране на биоразградими отпадъци от населените места в общините Русе, Сливо поле, Тутракан, Иваново и Ветово; приемане и предварително третиране на разделно събрани биоразградими отпадъци; анаеробно разграждане и производство на биогаз; компостиране на отделните фракции.

През отчетния период функционирането на Сепариращата и Анаеробната инсталации допринесе за значително намаляване на количествата отпадъци, депонирани на Регионалното депо. Постигнати са заложените в договора показатели за оползотворяване на отделните фракции: рециклиране – минимум 8%, рециклиране на подситова фракция – минимум 28%, оползотворяване на РДФ фракция – 19%.

Общо са обработени 68 465 тона отпадъци, от които са оползотворени 5 487 т рециклируеми материали, 19 413 т подситова фракция и 13 546 т РДФ фракция. На Регионалното депо са депонирани 27 731 т неоползотворяема фракция.

Анаеробната инсталация приема над 3 300 тона биоразградими отпадъци от пет общини – Русе, Ветово, Тутракан, Иваново и Сливо поле. От тях се произвеждат биогаз и компост, което бележи важна стъпка към устойчиво и кръгово управление на отпадъците в региона.

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАДСКИЯ ТРАНСПОРТ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА РУСЕ КАТО ТРАНСПОРТЕН ЦЕНТЪР

В изпълнение на дългосрочната си стратегия за развитие на устойчива градска мобилност, Община Русе предприема последователни действия, насочени към оптимизиране на транспортната система на територията на общината. Приоритетно направление в тази връзка е запазването и надграждането на електротранспорта, както и поэтапното обновяване на подвижния състав. Към настоящия момент се разработват и анализират варианти за осигуряване на целево финансиране, с оглед реализиране на инвестиции в придобиване на нови екологично чисти автобуси, съответстващи на действащите нормативни изисквания и технически стандарти. Реализацията на тези мерки ще допринесе за ограничаване на нивата на фини прахови частици (ФПЧ) в градската среда, както и за разширяване и обновяване на автобусния парк на „Общински транспорт Русе“ ЕАД.

4.1. Подкрепа и застъпничество за ключови национални транспортни проекти

Русе продължава да отстоява позицията си като водещ транспортен и логистичен център на Северна България. През отчетния период Община Русе активно работи за ускоряване на ключови инфраструктурни проекти, които имат значение не само за града, но и за националната свързаност.

Сред тях е **автомагистрала Русе – Велико Търново**, стратегическа за развитието на Северна България. Финансирането на участъците Русе – Бяла и обходът на Бяла е осигурено по Програма „Транспортна свързаност 2021–2027 г.“ с договори на обща стойност 1,844 млрд. лв. с ДДС. До края на годината предстои изплащането на 300 млн. лева. Строителството на обхода на Бяла трябва да приключи до средата на 2028 г., а разрешението за строеж на участъка Русе – Бяла се очаква през ноември 2025 г.

Този проект е част от международния транспортен коридор, който свързва Балтийско, Черно и Егейско море и ще допринесе за икономическото оживление, заестостта и инвестиционната привлекателност на целия регион.

В тази връзка се изготвиха няколко предложения за изменение на Окончателен проект за „Общ устройствен план на Община Русе“, свързани с нови инвестиционни инициативи на Общината, отнасящи се за разширение на зоните около новата магистрала „Русе-Велико Търново“ и хипермаркет „Метро“.

Община Русе последователно настоява за изграждане на **трети мост над река Дунав при Русе – Гюргево**, като поставя въпроса на всички държавни и международни нива. Новото съоръжение ще облекчи трафика и замърсяването в града, ще улесни преминаването на хора и товари и ще създаде нови възможности за развитие на индустрията и търговията. В активно сътрудничество с румънските власти, общината защитава включването на проекта в трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T) – ключово условие за европейско финансиране.

Русе вижда в този проект не просто мост, а врата към икономическо и логистично обновление за целия регион.

Друг стратегически приоритет е изграждането на **интермодален терминал в Русе**, одобрен за финансиране с инвестиция от над 80 млн. лв. по Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. Терминалът ще бъде изграден в района на Индустриалния парк

– Русе и ще обединява морски, железопътен и речен транспорт. В момента тече процедура по отчуждаване, която трябва да приключи до края на 2025 г., а строителството се очаква да започне през 2026 г.

Съоръжението ще увеличи капацитета на товарните превози, ще намали трафика през Дунав мост и ще превърне Русе в ключов логистичен център на север от Стара планина. Община Русе участва активно в устройственото планиране и изграждането на свързваща инфраструктура – пътища, инженерни мрежи и благоустрояване на зоната.

През 2025 г. общината получи **Генералния план за развитие на летище „Русе“**, изготвен от дружеството „Еърпорт Русе“. Планът предлага визия за модернизация и интеграция на летището в транспортната система на региона.

Той ще бъде разгледан от комисия с представители на Общинския съвет, администрацията и външни експерти, за да се осигури прозрачен и обществено отговорен процес на вземане на решения.

4.2. „Общински транспорт Русе“ – стабилен и модерен обществен превозвач

Община Русе продължи последователната си политика за утвърждаване на „Общински транспорт Русе“ ЕАД като основен оператор на обществения транспорт в града. Целта е по-добро качество на услугата, стабилни разписания и по-ефективно управление на ресурсите.

Основни параметри на допълнителния обем работа:

- ✓ поети 12 нови линии, с което общо обслужваните линии от дружеството са 24, т. е. увеличение със 100% (общият брой разписания е 47);
- ✓ увеличен ежедневен пробег от 3 879 на 8 200 km, т.е. увеличение с над 2 пъти (на годишна база се изпълняват 272 080 курса и се изминава годишен пробег от 2 462 000 km).
- ✓ увеличен персонал с 56 човека, 52-ма водачи, т.е. увеличение с повече от 100% и 4 служители в картовия център.
- ✓ Пълна окомплектовка от 101 водачи, като наличният подвижен състав е натоварен до максимална степен.

4.3. Модернизация и интегриран градски транспорт

Община Русе дългосрочно работи за решаване на транспортните проблеми, като приоритет са запазването и развитието на електротранспорта и подновяването на подвижния състав. Търсят се възможности за финансиране на закупуването на нови екологично чисти автобуси, които да намалят нивата на ФПЧ и да увеличат автобусния парк на „Общински транспорт Русе“ ЕАД.

Проектът „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в Русе“, финансиран с над 20 млн. лв. по Програма „Развитие на регионите 2021–2027“, е първият в България одобрен по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“.

В рамките на проекта подвижният състав на градския транспорт в Русе ще се увеличи, като е планирано да се закупят **8 нови електробуса и 8 зарядни станции за тях**, които ще бъдат монтирани в депото на „Общински Транспорт Русе“.

В рамките на проекта, който се изпълнява в партньорство с „Общински транспорт Русе“, ще бъде също реновиран участък от **бул. „Тутракан“** с дължина 700 метра. Предвижда се цялостно обновяване на пътната настилка, изграждане на нови бордюри и тротоари, както и полагане на пътна маркировка и монтаж на пътни знаци. Ще бъде изградена и **велоалея**, както и ще се извърши благоустрояване на уличното озеленяване в рехабилитирания участък от булеварда.

Нов облик ще придобият и **188-те спирки** в града. Те ще бъдат оборудвани с електрически табла и фотоволтаични панели, които ще генерират електричество, необходимо за захранване на електронните табла по спирките. Те ще бъдат облепени с ударозащитно бронирано фолио по стъклените части.

Проектът предвижда и закупуване на **48 филтърни куба** за борба с фините прахови частици, които ще бъдат монтирани на ключови натоварени кръстовища в гр. Русе. Те ще са оборудвани с комбиниран порест филтър, който съдържа високоефективен слой с активен въглен за филтриране на ФПЧ и активирани въглеродни. Филтърните кубове ще допринасят за подобряване на качеството на въздуха на места с високи нива на замърсяване, каквито са кръстовищата или оживените улици.

В допълнение, на 26 ноември Община Русе подписа с МРРБ административен договор за безвъзмездна финансова помощ за закупуването на **два екологично чисти електрически автобуса, които да обслужват линията Русе-Гюргево**. Те ще бъдат дълги 12 метра и с пробег поне 200 км с едно зареждане. Заедно с автобусите ще бъдат закупени и зарядни станции. Проектът, насочен към подобряване на градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе-Гюргево, е един от шестте проекта, които ще се реализират в рамките на **„Прилагане на интегриран териториален подход в Община Русе чрез Концепция за интегрирани териториални инвестиции в партньорство с Община Сливо поле и Общински Транспорт Русе ЕАД“**. Общият размер на инвестицията възлиза на 21 776 355, 47 лв., от които 21 186 239,08 лв. е отпуснатата безвъзмездна финансова помощ.

Община Русе се ангажира с отговорно и прозрачно управление на проекта, който ще бъде важна стъпка към по-добра транспортна свързаност, опазване на околната среда в региона и стимулиране на туристическия, културен и стопански обмен между двата града.

4.4. Оптимизация на транспортната схема и по-добра информация за пътниците

Община Русе предприе целенасочени действия за адаптиране на транспортната схема и на разписанията на градския транспорт в съответствие с реалните нужди на гражданите, като същевременно бе подобрена достъпността на информацията за пътниците. Основните резултати са:

- ✓ Оптимизация на графика и засилен контрол върху изпълнението на разписанията;
- ✓ Само 0,2% неизпълнени курсове;
- ✓ Удължено работно време на градския транспорт (делнични дни 05:00–24:00 ч., празнични дни 06:00–23:00 ч.);
- ✓ Повече курсове и по-добра свързаност между кварталите, особено по линии №5, 12, 18, 19, 21 и 27, където броят на курсовете е увеличен с до 50%;
- ✓ Обособяване на нова спирка по линия №4 за безопасен достъп на ученици;

- ✓ Община Русе със съдействието на Русенския университет „Ангел Кънчев“ синхронизира маршрутните разписания на автобусните и тролейбусните линии;
- ✓ Постепенни промени и корекции в маршрутните разписания на редица автобусни и тролейбусни линии (№2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 21, 27, 29, 30 и 33) с цел по-добра свързаност между кварталите и съобразяване с началото на учебната година и предложенията на училища и граждани;

Община Русе разполага с онлайн платформа, на която могат да бъдат открити действащите към настоящия момент маршрутни разписания на превозните средства извършващи обществен превоз на пътници. Промените в маршрутните разписания се отразяват на ежедневна, седмична или месечна база в зависимост от необходимостта за въвеждане на промени. Разположените електронни информационни табла (ЕИТ) на 100 бр. от ключовите спирки на градския транспорт са в постоянна връзка със съществуващата система, като връзката се осъществява на всяка изминала минута. Ежегодно се подновява договора за сервизно техническо обслужване на електронните информационни табла. Неработещите табла се проверяват и ремонтират своевременно, за да се осигури непрекъснат достъп на гражданите до актуална информация.

Всички тези стъпки подобряват комфорта, сигурността и навременността на градския транспорт.

4.5. Социално ориентирана тарифна политика – достъпен транспорт за всички

Община Русе води последователна социална политика за намаляване на транспортните разходи на ученици, студенти, пенсионери и хора с увреждания, с дългосрочната цел постепенно въвеждане на безплатно пътуване за тези групи.

Резултати:

- ✓ Цената на месечната карта за цялата мрежа е намалена от 135 лв. на 72 лв.;
- ✓ Картите за една линия – от 66 лв. на 60 лв.;
- ✓ Хората с увреждания вече пътуват неограничено по избраната линия;
- ✓ Въведена е карта за цялата мрежа за хора с увреждания с минимална разлика в цената;
- ✓ Възрастните граждани пътуват безплатно по всички линии;
- ✓ По време на национални и местни празници (3 март, 6 май, 1 юни, 22 септември и др.), както и при специални поводи като Архангелова задушница и абитуриентски балове, се осигурява безплатен транспорт за всички жители.

Целта е да се насърчи използването на обществения транспорт чрез удобство, достъпност и социална ангажираност.

5. ПОДКРЕПА ЗА ТРИТЕ НИВА НА ОБРАЗОВАНИЕ В РУСЕ

Община Русе последователно утвърждава образованието като стратегически приоритет и основа за развитието на града. Усилията са насочени към подобряване на условията за обучение, въвеждане на модерни технологии и стимулиране на връзката между училището, университета и реалния бизнес.

5.1. Подобряване на образователната инфраструктура

И през 2025 г. Община Русе инвестира значителни средства в обновяване и модернизиране на училищната инфраструктура, за да осигури по-добри условия за обучение, спорт и развитие на децата и младежите.

Общата стойност на предвидените ремонтни дейности възлиза на близо 9,2 млн. лв., осигурени чрез общинския бюджет, собствени средства на училищата и проекти с национално и европейско финансиране.

Съществените инвестиции през годината включват:

- ✓ Приключи изграждането на **нов физкултурен салон и топла връзка в ОУ „Никола Обретенов“** – Русе, с обща стойност 2,85 млн. лв.;
- ✓ Основен ремонт на **спортната зала в ОУ „Олимпи Панов“** – Русе – 1,7 млн. лв.;
- ✓ Ремонтни дейности в **ОУ „Г. С. Раковски“** – с. Ново село (665 976 лв.) и **ОУ „Св. св. Кирил и Методий“** – с. Николово (676 215 лв.) с държавно финансиране;
- ✓ Стартиране на ремонт в **ОУ „Отец Паисий“** – с. Тетово (324 294 лв.);
- ✓ Реализация на проект по НПВУ за обновяване и изграждане на STEM пространства в **ОУ „Отец Паисий“** – Русе, с инвестиция от близо 3 млн. лв.;
- ✓ Одобрени инвестиции за над 8 млн. лв. за енергийна ефективност и достъпна среда в **общешитията на ПГСС „Ангел Кънчев“** – **Образцов Чифлик и ЦПЛР** – **Общешитие за средношколци, Русе**;
- ✓ Реконструкция на канализацията в **ОУ „Христо Смирненски“** – 46 740 лв. (общинско финансиране);
- ✓ Ремонт на фасадата на салона на **ОУ „Св. св. Кирил и Методий“** – с. Семерджиево (20 000 лв.);
- ✓ Теплоизолиране на сградата на **ПГДВА „Йосиф Вондрак“** по проект „Красива България“ – 217 342 лв.;
- ✓ Продължава изграждането на **плувен басейн и спортна зала в СУ „Васил Левски“** – Русе, както и **нов учебен корпус**.

По програма на МОН за **спортни площадки** са реализирани дейности в:

- ✓ **ОУ „Отец Паисий“** – гр. Мартен (213 618 лв.);
- ✓ **ОУ „Св. св. Кирил и Методий“** – с. Николово (114 314 лв.);
- ✓ **ОУ „Христо Смирненски“** – Русе (100 000 лв.);
- ✓ **ПГДВА „Йосиф Вондрак“** – Русе (223 952 лв.);
- ✓ **СУ „Възраждане“** – Русе (300 000 лв.);
- ✓ **ОУ „Тома Кърджиев“** – Русе (153 000 лв.).

В изпълнение на Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, успешно приключиха строително – монтажните дейности и оборудването на сградата по **„Изграждане на нова детска градина в кв. 103, Централна градска част, гр. Русе, 63427.2.436, УПИ-436-за детска градина, кв. 103, с административен адрес: гр. Русе ул. „Дондуков Корсаков“ № 3“**. Официалното откриване на сградата се състоя на 21.08.2025 г.

Община Русе предвижда продължение на следваните национални политики в изграждането на **STEM обучение и дигитализация** на образователния процес. Обучението по роботика се осъществява безплатно в съответните училища. Проектът се извършва съвместно с Русенски университет „Ангел Кънчев“ и Центъра за подкрепа и личностно развитие – Център за ученическо техническо и научно творчество (ЦПЛР-ЦУТНТ) - Русе. Едновременно с това започна изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи в **27 образователни институции** на територията на община Русе на обща стойност над **8 000 000 лв.** осигурено по Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

5.2. Преминаване към едносменно обучение

Община Русе продължава да създава условия всички училища да преминат към едносменен режим на обучение, който осигурява по-качествен учебен процес и по-добра организация на училищния живот.

От началото на учебната 2025/2026 г. СУ „Христо Ботев“ вече провежда занятия само в една смяна.

Паралелно продължава изграждането на новия корпус на СУ „Васил Левски“ на стойност 4,535 млн. лв., който ще позволи преминаването на училището към едносменен режим. С реализацията на проекта ще се осъществи осъвременяване и модернизиране на материалната база, осигуряваща сигурност и безопасност на учениците и стимулираща интереса им за максимална изява на техните способности. Целта на изграждането на нов учебен корпус е да се създадат условия за оптимална организация на учебния ден в едносменен режим и да се увеличи броя на групите за целодневна организация, с което се цели повишаване качеството на образование като цяло, включване на повече ученици в извънкласни форми на обучение, работа по различни иновативни проекти, удовлетвореност при родителите и обществеността от постигнатите резултати.

Изготвено бе писмо до РУО – Русе във връзка с възможността за преминаване на едносменен режим на СУ „Васил Левски“ и СУЕЕ „Св. Константин-Кирил Философ“ и актуализиране планове на институциите за създаване на организация полудневното образование да се осъществява преди обяд, считано от учебната 2026/2027 г.

5.3. Центрове за личностно развитие и извънкласни дейности

Община Русе подкрепя Центровете за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР), като ежегодно осигурява средства за дофинансиране на ЦУТНТ и Ученическата спортна школа. През 2025 г. на УСШ беше предоставено допълнително финансиране от 5 000 лв.

В партньорство с Русенския университет и ЦПЛР беше проведено ученическо състезание по конструиране и роботика, част от Плана за младежта за 2025 г. Инициативата цели да надгради въведените обучения по роботика и да насърчи повече млади хора да се включват в спортни и технически състезания.

5.4. Подкрепа за българските общности в чужбина и стипендии за студенти

Община Русе продължи политиката си за подкрепа на българските общности зад граница чрез образователни и културни инициативи.

Акцент е осигуряването на възможности за обучение в Русенския университет „Ангел Кънчев“ за младежи от българската диаспора.

През настоящата година започна разработването на програма за финансово подпомагане на студенти обучаващи се в специалности с необходимост от кадри като медицински специалисти, архитектура и др.

5.5. Стажантски програми и дуално обучение

Община Русе насърчава практическото обучение и развитието на младите хора чрез стажантски програми и дуално образование.

През отчетния период студенти от Русенския университет преминаха стажове в различни звена на общинската администрация, като част от тях вече са наети на постоянни позиции.

Община Русе, Общинското предприятие „Комунални дейности“, както и „Общински транспорт Русе“ ЕАД работят с русенски училища по системата за дуално обучение. Това дава възможност на ученици да работят в общинската администрация, предприятия и звена и да трупат практически умения и опит паралелно с изучаването на специализираните предмети в учебното заведение;

Ежегодно се провеждат текущи и държавни практики за студенти от специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“ към Русенски университет „Ангел Кънчев“.

Студенти по специалностите „Лекарски асистент“ провеждат стажове в здравните кабинети на детските градини и училища, а детските ясли се използват като бази за практическо обучение на студенти по специалност „Медицинска сестра“.

В допълнение, Община Русе се включи в реализацията на проект „От висше образование към заетост“, финансиран по Програма „Образование“ 2021–2027, като се регистрира като обучаваща организация и публикува обяви за стажантски позиции в различни професионални направления в платформата на Министерството на образованието и науката.

Така Русе се утвърждава като град, който инвестира в образованието на всяко ниво – от детската градина до университета, създавайки мост между знанието и реализацията.

6. РАЗШИРЯВАНЕ НА ЗДРАВНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА, ЮНОШИ И ЖИТЕЛИ НА МАЛКИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА

Община Русе утвърждава своята роля като активен партньор в опазването на общественото здраве и подобряването на качеството на живот на русенци, като продължи да подкрепя здравните институции чрез инвестиции, скринингови програми, образователни инициативи и сътрудничество с лечебните заведения.

6.1. Подкрепа за общинските и държавни лечебни заведения

Община Русе продължи да води последователна политика за подобряване на качеството на здравните услуги чрез финансова, организационна и материална подкрепа на лечебните заведения в града и селата.

През 2025 г. беше увеличен капиталът на „**Център за психично здраве – Русе**“ ЕООД от 137 680 лв. на 267 680 лв., като Община Русе направи **реална парична вноска** от **130 000 лв.** по Решение №575/24.04.2024 г. на Общинския съвет.

Общината **освобождава** лечебните заведения от задължението да **вносят дивидент**, за да могат спестените средства да се използват за модернизация и ново оборудване.

В партньорство със здравните структури бяха **реализирани няколко важни програми:**

Със **СБАЛПФЗС „Д-р Димитър Граматиков“** – Русе беше сключен договор за 30 000 лв. за извършване на **скринингови тестове за сънна апнея** при граждани с постоянен адрес в общината;

С **Комплексния онкологичен център („КОЦ – Русе“)** беше подписан договор за 30 000 лв. за **прегледи и диагностика на онкологични заболявания** при здравно неосигурени жени с ниски доходи и многодетни майки на възраст 30–50 г.;

На 21 май 2025 г. стартира „**Академия за родители към Община Русе**“, която предлага **безплатни месечни беседи с лекари** от УМБАЛ „**Канев**“ и УМБАЛ „**Медика**“, насочени към бъдещи и настоящи родители.

Община Русе осигури и **безвъзмездно право на ползване** за 10 години върху общински имот, включващ **болничното вертолетно летище на УМБАЛ „Канев“**, което вече обслужва медицински хеликоптери за спешна помощ по въздух.

На площадката на кейовата стена под болницата беше изградено защитно ограждение с бариери, осигуряващо безопасна зона за излитане и кацане.

6.2. Промоция на здравето сред подрастващите

През отчетния период Община Русе осигури пълно медицинско обслужване във всички образователни институции – **85 здравни кабинета** в училища, детски градини и филиали, в които работят **75 медицински специалисти**.

Те извършват профилактика, здравна промоция и оказват първа помощ при спешни състояния. За повишаване на квалификацията се провеждат ежегодни обучения за спешна медицинска реакция и грижа за децата.

Превантивно-информационният център към Общинския съвет по наркотични вещества организира редица инициативи в рамките на Националната стратегия за борба с употребата на психоактивни вещества 2025–2029 г.

Сред най-запомнящите се събития са:

Авторска анимирана приказка за безопасен интернет за ученици от 1–4 клас, последвана от дискусии и творчески занимания;

Видео послания на ученици-доброволци, разпространени чрез училищните платформи;

Масови спортни и образователни прояви по случай Международния ден за борба с наркотиците (26 юни) – срещи с експерти от МВР, театрална постановка, симулации с „очила на алкохолика“ и Ден на отворените врати в ПИЦ;

Участие на ПИЦ в ученически късометражен филм и съвместни инициативи с Община Бяла.

Общо над 270 ученици и десетки граждани се включиха в дейностите. ПИЦ-Русе утвърди ролята си като център за превенция, информираност и подкрепа на младежите и семействата.

На 10 октомври се проведе събитие от **инициативата „Сподели и вдъхнови“**, чиято идея е да среща вдъхновяващи личности с ученици от XI и XII клас, за да ги мотивира да вървят смело по пътя си и да вярват в собствените си сили.

В авторската си презентация „Силата на избора“ русенецът Светослав Захариев говори за грешките и предизвикателствата, за съзнателните и несъзнателни решения, за силата на волята и значението на средата, която изграждаме около себе си.

6.3. Скрининги и грижа за най-малките

Община Русе продължи и разшири прилагането на активните програми за профилактика и подкрепа на здравето на децата в предучилищна възраст. Основният акцент бе върху ранното откриване на здравословни проблеми, подкрепата на родителите и насърчаването на добри практики в отглеждането.

- ✓ 300 деца на възраст 1–3 г. преминаха безплатни дентални прегледи по програмата „Моите зъбки – здрави и бели“;
- ✓ 200 родители участваха в беседи и консултации в рамките на „Академия за родители“;
- ✓ По програмата „Да опазим очите на децата“ бяха скринирани 778 деца от предучилищна възраст, като при 10,5% бяха открити проблеми със зрението. На 12 ноември тази година стартира Програма „Да опазим очите на децата“ за учебната 2025/2026 г.;
- ✓ Ученици от 1–5 клас във всички общински училища преминаха през скрининг за гръбначни изкривявания.

По този начин Община Русе затвърди своята политика за приоритетна подкрепа на здравето на децата и семействата, чрез профилактика, ранна диагностика и активна работа с родители.

За **здравословното хранене на децата** от 10 месеца до 3 години продължава дейността на **Детската млечна кухня** – Русе, която ежедневно осигурява храна в 15 раздавателни пункта в града и един в Мартен. Предлагат се и специализирани менюта за диетично хранене.

През декември 2024 г. стартира **проект „Детска кухня“**, финансиран по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г. Основната му цел е осигуряване на здравословно и пълноценно хранене на деца от 10 месеца до 3 години, допълнено със специфична съпътстваща подкрепа за социално приобщаване и преодоляване на последиците от бедността. Бенефициент по проекта е Дирекция Социално подпомагане, а официален партньор Община Русе, в частност Детска кухня - Русе. По проекта се хранят средно 35 деца на месец.

6.4. Достъп до медицинска грижа в малките населени места

За да гарантира здравно обслужване на жителите в периферните райони, Община Русе осигури средства за функционирането на две амбулатории за първична медицинска помощ – в кв. ДЗС и кв. Образцов чифлик.

Средствата от общинския бюджет възлизат на 8 856 лв., а услугите се ползват от около 1 250 жители, голяма част от които страдат от хронични заболявания като хипертония, диабет и сърдечно-съдови проблеми.

По този начин Община Русе гарантира, че всяко населено място има достъп до базова медицинска помощ, независимо от отдалечеността си от града.

7. ПОДПОМАГАНЕ НА РОДИТЕЛСТВОТО

Община Русе продължи да развива активни политики за подкрепа на семействата и децата, насочени към подобряване на условията за отглеждане, образование и развитие на подрастващите. Усилията са съсредоточени върху насърчаване на раждаемостта, модернизиране на детските заведения и създаване на благоприятна среда за отговорно и уверено родителство.

7.1. Финансова подкрепа за семейства с деца

Община Русе надгради програмата за финансово подпомагане на семействата при раждане на второ дете и на близнаци, с цел насърчаване на раждаемостта и облекчаване на семейните разходи в първите месеци след раждането.

От 1 януари 2025 г. общината предоставя финансова помощ за всяко новородено или осиновено дете, съгласно Правилника за мерки за насърчаване на раждаемостта и подкрепа за отглеждане на деца, приет от Общинския съвет – Русе. Еднократните стимули са:

- 150 лв. за първо дете;
- 300 лв. за второ и трето дете;
- 150 лв. за четвърто и всяко следващо дете;
- 300 лв. на дете при раждане на близнаци, тризнаци или многоплодна бременност.

Освен това, от началото на 2025 г. приемните семейства получават еднократна помощ от 600 лв. за всяко дете за почивка през годината.

До момента такава подкрепа са получили 135 семейства, като изплатените средства възлизат на 33 150 лв.

7.2. Обучение по роботика и програмиране още от детска възраст

Община Русе продължи и разшири образователната инициатива по роботика и програмиране за деца в предучилищна и начална училищна възраст. Целта е децата да усвоят основи на дигиталното мислене и логическото решаване на задачи още от ранна възраст.

Обученията се провеждат от специалисти от ЦПЛР – ЦУТНТ – Русе и обхващат както училища, така и детски градини.

На 10 май 2025 г. се проведе Четвъртото общинско състезание по роботика, в което участваха десетки ученици и деца. В категориите „Светлинна щафета“, „Следене

на линия“ и „Роботанци“ малките програмисти демонстрираха умения за управление и синхрон между машини.

За първи път участие взеха и възпитаници от пет детски градини с демонстрации в категории като „Паркинг“, „Домино“ и „Следене на линия“. Инициативата съчетава забавление и обучение – децата учат чрез игра и работа в екип.

7.3. Общински програми за детско здраве и подкрепа на родителите

В областта на детското здраве и родителската подкрепа Община Русе реализира редица инициативи за превенция, информираност и грижа за най-малките.

През лятото на 2025 г. се проведеха безплатни профилактични прегледи по програмата „**Моите зъбки – здрави и бели**“, насочени към деца от 1 до 3 години. От октомври 2024 г. стартира и програмата „**Да опазим очите на децата**“, обхванала 778 деца, при 10,5% от които са установени проблеми със зрението.

От септември 2024 г. към персонала на детските ясли са назначени експерти по **ранно детско развитие** – психолог, логопед, кинезитерапевт, социален педагог и ерготерапевт. Те подпомогнаха екипите и родителите чрез:

- ✓ 26 обучения за персонала по теми като „Агресия“, „Игра“ и „Комуникация“;
- ✓ 17 родителски срещи и онлайн консултации;
- ✓ ежемесечни „родителски кафенета“ и индивидуални срещи;
- ✓ активна дейност в рамките на Общинската академия за родители.

Екипът създаде и официална фейсбук страница, чрез която споделя полезна информация и добри практики за отглеждане и възпитание на деца.

По Програма „**Асистирана репродукция**“ се отпуснаха 60 000 лв. от общинския бюджет, като 28 двойки получиха финансова подкрепа за лечение.

На 21 май 2025 г. стартира инициативата „**Общинско училище за родители**“ в рамките на **програма „Академия за родители към Община Русе“** – ежемесечни безплатни беседи за родители с лекари, психолози и специалисти от УМБАЛ „Канев“, УМБАЛ „Медика“ и общинските екипи по ранно детско развитие към детските ясли.

7.4. Ремонт и модернизация на детски ясли и градини

През 2025 г. Община Русе реализира значими инвестиции в инфраструктурата на детските заведения с цел подобряване на условията за отглеждане и възпитание на най-малките жители на града.

В **Детска ясла №5** на ул. „Алея Ела“ в кв. „Цветница“ приключи основен ремонт за внедряване на мерки за енергийна ефективност на обща стойност **420 000 лв.** финансиран изцяло от общинския бюджет. Предстои обновяване и облагородяване на дворното пространство на Детска ясла 5.

Извършени са ремонтни дейности в сградата на **Детска ясла №9** (ул. „Ловеч“ №27), в помещение на **Детска ясла №1** (ул. „Червен“ №5), както и вътрешни ремонти на над 25 помещения в сградата на **Детска ясла №5** (ул. „Плиска“ №124).

В **Детска ясла №15** бе извършен ремонт на отоплителната инсталация на стойност **20 000 лв.**, също със средства от общинския бюджет. с приоритет върху безопасността, функционалността и естетиката на средата, в която израстват децата.

В детските градини се изпълняват строителни дейности за над 576 000 лв., а новата **детска градина на ул. „Дондуков Корсаков“ №3** е вече завършена.

В края на месец октомври приключи проект за енергийна ефективност в ДГ „Зора“ – Русе. Проектът е с финансиране от Националния доверителен екофонд като стойността му е 672 814,51 лв., от които съфинансирането от страна на Община Русе е 252 823,83 лв.

Проектът на Община Русе включи полагане на външна топлоизолация, топлоизолиране на покривната конструкция, подмяна на дограма, монтаж на фотоволтаична централа за производство на ел. енергия за собствени нужди и изграждане на система за сградна автоматизация и управление.

В ДГ „Зора“ се обучават пет групи или общо 110 деца, като 4 от тях са масови, а една е за деца със специални образователни потребности. По време на летните ремонтни дейности възпитаниците на градината бяха разпределени в сборни групи в ДГ „Пролет“ и ДГ „Детелина“.

Основен ремонт на сградата не е извършван повече от 40 години. Довършителните дейности по дворното пространство ще бъдат извършени със собствено финансиране.

На 24 октомври бе проведена встъпителна пресконференция по **проект „Създаване на условия за качествена образователна среда чрез извършване на строително-ремонтни дейности, внедряване на мерки за енергийна ефективност, изграждане на достъпна среда и обособяване на STEM пространства в ДГ „Слънце“ - гр. Русе.“** Проектът се реализира с безвъзмездната финансова помощ по Компонент 1 към Националния план за възстановяване и устойчивост, процедура за предоставяне на средства от механизма за възстановяване и устойчивост. Целта на проекта е създаване на модерна, приобщаваща и енергийно ефективна образователна среда за децата в ДГ „Слънце“ – гр. Русе, чрез основен ремонт и обособяване на STEM зона. Дейностите включват енергоспестяващи мерки, подобряване на достъпа за лица с увреждания и изграждане на фотоволтаична система, включваща външна топлоизолация на стени, топлоизолиране на пода, смяна на PVC дограма, ремонт на покрив и покривни елементи, подмяна на отоплителна и охладителна инсталация, изграждане на ФЕЦ с мощност 42,8 kWp за собствени нужди. Общият бюджет на проекта е 1 310 833, 84 лв., като финансирането е изцяло от ЕС.

С изпълнението на проекта ДГ „Слънце“ ще се превърне в пример за модерна, екологична и устойчива детска градина, отговаряща на съвременните стандарти за обучение и грижа за децата.

Извършени са ремонти и обновявания в редица обекти чрез Общинската образователна програма 2022–2025 – включително в ДГ „Пролет“ - ремонт на филиал в с. Червена вода; ДГ „Иглика“ - ремонт на филиал ЦЮР 2; ДГ „Незабравка“ - дворно пространство; ДГ „Червената шапчица“ – физкултурен салон; ДГ „Роза“ – цялостен ремонт на кухня в с. Ново село; ДГ „Детелина“ - ремонт покрив.

През 2025 г. със средства от собствените си бюджети, на обща стойност **близо 350 000 лв.**, детските градини извършиха ремонти, сред които:

- ✓ ДГ „Слънце“ – ремонт на външен театър и сцена;
- ✓ ДГ „Радост“ – ремонт на ВиК инсталация в кухненски блок;

- ✓ ДГ „Иглика“ – ремонти във филиал ЦЮР и настилка във филиал „Чиполино“;
- ✓ ДГ „Пиноккио“ – ремонти на входни стъпала, помещение-бункер и занимални;
- ✓ ДГ „Здравец“ – подмяна на дограма;
- ✓ ДГ „Чучулига“ – ремонт на детска площадка;
- ✓ ДГ „Русалка“ – смяна на газов котел и ремонти на стълбища и разливочни. Монтирани са нови предпазни оградни пана на ул. Сакар планина пред сградата на ДГ „Русалка“;
- ✓ ДГ „Роза“ – подмяна на дограма;
- ✓ ДГ „Снежанка“ – ремонти на офиси, ВиК и дворно пространство;
- ✓ ДГ „Синчец“ – ремонтни дейности в основна сграда;
- ✓ ДГ „Райна Княгиня“ – ремонти на санитарен възел, ОВ инсталация и филиал в с. Сандрово;
- ✓ ДГ „Зора“ – подмяна на настилки и реновиране на умивални.

Създаване на по-атрактивен външен вид на фасадите на ДГ „Чучулига“, ДГ „Червената шапчица“ и ДГ „Радост“, чрез използване на графити изкуството.

Община Русе, МГаз и SOCAR на 20.10.2025 г. откриха втори обект от проекта за хибридна газификация в ДГ „Пролет“ в село Червена вода.

Община Русе е партньор в проект „Силистра, Горна Оряховица и Русе – интегрирано териториално развитие за устойчиво бъдеще“, който включва енергийно обновяване на ДГ „Иглика“ – филиал на ул. „Видин“ №11, както и обучения за повишаване на квалификацията на педагогическия персонал.

7.5. Безплатни занимания за деца – спорт, изкуство и култура

През 2025 г. Община Русе значително разшири възможностите за безплатни дейности за децата и младежите.

В Общинския детски център за култура и изкуство се предлагат 18 форми на обучение – певчески, танцови, театрални и изобразителни.

В Ученическата спортна школа децата могат да избират между 15 вида спорт, също без такси.

Общинският младежки дом предлага дейности в 12 направления, както и безплатни психологически консултации за младежи и родители.

7.6. Подкрепа на семейства на деца със специални потребности

Община Русе продължи партньорството си с Агенцията за социално подпомагане чрез проекта „Повишаване капацитета на служителите във връзка с модернизирание на социалната защита“. Проектът допълва и развива предходния проект „Приеми ме 2015“ и допринася за продължаващо разширяване на приемната грижа на национално ниво и за развитието ѝ по децентрализиран начин.

Приемната грижа е социална услуга, която предоставя възможност на деца в риск да живеят в семейна среда. Приемните родители полагат грижи за дете в собствения си дом без да стават негови осиновители.

Към момента в общината има 19 професионални приемни семейства, в които са настанени 49 деца.

От 2025 г. приемните родители получават и еднократна помощ от **600 лв. на дете за почивка**. През отчетния период са подпомогнати 5 приемни семейства.

7.7. Превенция срещу зависимости и рисково поведение

Община Русе засили превенцията сред децата и младежите чрез кампании, обучения и партньорство с училища и родители.

Превантивно-информационният център (ПИЦ – Русе) проведе инициативи, обхванали:

- ✓ около 1 250 ученици от 18 училища;
- ✓ над 370 родители и специалисти;
- ✓ около 200 младежи по програмата „Предпазване от престъпления“;
- ✓ над 40 участници в групи за взаимопомощ при зависимости.

Общият обхват на дейностите надхвърля 1 800 деца и родители, което затвърждава значимата роля на ПИЦ-Русе в областта на превенцията и подкрепата на местната общност.

Община Русе кандидатства по процедура „Права на детето и участие на децата“ с проектно предложение „**Децата питат за правата на децата в интернет**“, насочен към превенция на насилието и тормоза сред децата, включително онлайн. Целта е да се разработи и приложи иновативен модел за изграждане на устойчивост и критично мислене сред учениците, като се повиши информираността за рисковете от кибертормоз, фалшиви новини и онлайн насилие.

Проектът ще се реализира в партньорство с Регионалното управление на образованието – Русе и Българския червен кръст – Русе, като обхваща ученици от 1. до 12. клас в основните и средните училища на територията на общината.

7.8. Програма за безплатно обучение по плуване за всички ученици

В ход е изграждането на Многофункционален плувен комплекс в Парка на младежта – проект, който ще даде възможност на всички ученици, включително деца в неравностойно положение, да се обучават безплатно по плуване.

След завършване на комплекса общината планира плуването да стане част от учебната програма във всички русенски училища – стъпка към по-здравео и активно поколение.

8. ПОДДЪРЖАНЕ НА КУЛТУРНИЯ ДИАЛОГ И РАЗВИТИЕ НА КОМПЛЕКСА ОТ КУЛТУРНИ ПРОДУКТИ

Община Русе продължава да утвърждава позициите си на водещ културен център в България, като инвестира в устойчиво развитие на културните институции, събития и творчески инициативи.

8.1. Увеличаване на средствата по Програма „Култура“

За 2025 г. Община Русе осигури общ бюджет от **1 337 911 лв. за развитие на културния живот**. Средствата включват:

- ✓ 150 000 лв. по Програма „Култура“;
- ✓ 458 900 лв. за Общинския културен календар;
- ✓ 50 000 лв. по Програма „Читалища“;
- ✓ 135 691 лв. за ремонти на читалища;
- ✓ 88 320 лв. за Фолклорен танцов театър „Найден Киров“;
- ✓ 165 000 лв. за Международния фестивал „Мартенски музикални дни“;
- ✓ 290 000 лв. за подкрепа на трите държавни културни института.

Ключов инструмент за децентрализация на културните процеси остава **Програма „Култура“**. Разяснителната кампания, проведените информационни дни и изграденото доверие, доведоха до увеличение в общия брой на постъпилите проектни предложения. А гласувания от Общинския съвет бюджет от 150 000 лв. за 2025 позволи на още повече събития и фестивали да се реализират и да достигнат своята аудитория.

През годината бяха реализирани **38 проекта по Програма „Култура“ – 34 художествени инициативи и 4 фестивала**, които обогатиха културната карта на Русе и дадоха сцена на млади автори, артисти и организации.

В края на 2025 г. беше подготвена и внесена за гласуване нова, облекчена версия на правилника и приложенията за кандидатстване и отчитане по Програмата. Целта е процесът да стане по-достъпен, прозрачен и привлекателен за културните оператори.

Продължи и подкрепата за издаването на книги и културни издания с местна стойност.

Община Русе финансира с 5 000 лв. издаването на 300 екземпляра от новия брой на литературното списание „Брод“ – единствената платформа от този тип в региона, която излиза от 2003 г. През есента на 2025 г. се сключи нов договор за финансиране в размер на 10 000 лв.

Със същата сума – 5 000 лв. – бе подкрепено и издаването на „Алманах за историята на Русе“ за 2025 г.

8.2. Културен диалог и електронен културен портал

Активният диалог с представителите на културния сектор е непрекъснат и се подпомага от работата на **Обществения съвет по култура**, чийто състав бе актуализиран през м. април 2025 г.

Община Русе активно си сътрудничи с държавните, регионалните и общински културни институции, неправителствени организации и представители на частния сектор за организирането и провеждането на ключови културни събития. Благодарение на това партньорство се реализираха инициативи по повод Седмицата на Стоян Михайловски, Празника на Русе – 6 май, Деня на река Дунав (29 юни), Есенния салон на изкуствата, Коледно-новогодишния фестивал и Летния фестивал „Сцена под звездите“, който продължава да разширява мащаба си, включвайки все повече събития и партньори за провеждането му.

През отчетния период Община Русе за пореден път подкрепи финансово и организационно значими културни инициативи като Международния танцов конкурс MOVMENT, Грийн рок фест, Есенни джаз срещи и др. инициативи, чийто основен организатор за юридически лица от неправителствения сектор.

В деветото издание на **Международния танцов конкурс MOVMENT**, подкрепен финансово от Община Русе, взеха участие 3500 участници от различни държави, представящи над 800 танцови изпълнения. На 5 и 6 април Русе бе домакин на най-мощния танцов конкурс в България – MOVMENT International Dance Competition, който се реализира от World Move и през последните няколко години в партньорство с местната власт. Конкурсната програма включваше широк стилев обхват – от класически балет до съвременни жанрове като контемпорари, кей-поп и стрийт денс. Международното жури отличи най-добрите индивидуални и групови изпълнители, а високото ниво на организация и участие затвърди името на Русе като водеща сцена за танцово изкуство.

През 2025 г. 64-тото издание на **Международния фестивал „Мартенски музикални дни“** представи 23 концерта и 10 общокултурни събития, обхващащи музика от епохата на Ренесанса и Барока до съвременни жанрове и джаз. Всичко това оказва и положително влияние и постигането на рекордния брой продадени билети чрез нововъведената онлайн платформа Entase.

8.3. Подкрепа за културни институции и достъп до изкуство

През 2025 г. общинската субсидия за трите държавни културни института – Драматичен театър „Сава Огнянов“, Държавна опера – Русе и Държавен куклен театър – достигна **290 000 лв.**

Едновременно с това Община Русе въведе инициативата **„Културен чек“** – всеки зрелостник от общинско или държавно училище получава възможност да посети безплатно спектакъл по избор в някой от трите културни института. Така се стимулира интересът на младите хора към изкуството и се подпомага дейността на театрите и операта.

През отчетния период трите института реализираха 13 премиери, спечелиха 10 награди, участваха в 41 фестивала и привлякоха над 59 000 зрители.

Културният афиш на Община Русе се публикува ежемесечно, като съдържа актуална информация за всички събития и партньорски прояви.

През годината бяха подкрепени и реализирани над 60 културни събития – 15 фестивала, 7 конкурса и десетки изложби, театрални постановки, исторически възстановки и кросовър инициативи в града и селата. Те обхващаха разнообразни жанрове на съвременното изкуство – изложби, пърформънси, театрални постановки, исторически възстановки, кросовър инициативи, привличащи широка публика, както и участници от България и чужбина. Съвместните инициативи между Община Русе и множество организации от публичния и неправителствения сектор през изминалата година очертаха събития от особено значение за културния живот на града. Като основен организатор, Общината продължи целенасочено да инвестира в културата, запазвайки високо качество на представяните събития, включително традиционни международни и регионални културни прояви, утвърдени като образец в културния пейзаж на Русе, региона и страната. Сред тях особено впечатление направиха следните събития, организирани и/или подкрепени с общински средства:

- Международен фестивал „София филм фест в Русе“ 2024;
- Есенен салон на изкуствата и културата 2024;
- Коледно надиграване 2024;

- V. Национален конкурс за детско творчество „Коледна звезда“ Русе 2024
- Коледно-новогодишен фестивал 2024;
- XVII Национален фолклорен конкурс за деца и младежи „Дунавски славеи“;
- 64. Международен фестивал „Мартенски музикални дни“ 2025;
- Изложба-конкурс за съвременни визуални изкуства „ConTempo“;
- IX Movment International Dance Competition 2025;
- Великденско хоро 2025;
- Атрактивна празнична програма по случай Празника на Русе – 6 май 2025;
- Eco Kids Tour 2025;
- Церемония по връчване на наградите „Русе“ по повод 24 май 2025;
- 55. Фолклорен събор „Златната гъдулка“;
- Национален конкурс за литература и журналистика „Стоян Михайловски“;
- XXVIII Национален ученически театрален фестивал „Климент Михайлов“;
- Международен ден на река Дунав;
- Международен фестивал „Грийн Рок Фест Русе“ 2025;
- Националният литературен конкурс „Елиас Канети“ и програмата за връчване на наградата 2025, тази година посветени на 120-годишнината от рождението на писателя-нобелист.

Изключително успешно бе последното издание на традиционното „Коледно надиграване“ в Русе. На 16 декември 2024 г. то събра над 4 000 зрители в Арена Русе, които съпреживяха представянията на любителските формации за фолклор, както и надпреварата между най-добрите танцьори от съставите на ФТТ „Найден Киров“, ансамблите „Зорница“, „Здравец“ и „Русчуклийче“ към Общинския детски център за култура и изкуство и Фолклорна танцова студия „Зора“ при Общинския младежки дом.

Ново измерение в културния живот на града дава **проектът „Русе Арт Фест“**, финансиран по процедура BG-RRP-11.021 „Ново поколение местни политики за култура за големи общини“ по Плана за възстановяване и устойчивост. Предвиденият ресурс е от безвъзмездни финансови средства и съфинансиране на Община Русе, съгласно правилата на Програмата, и възлиза на 264 456 лв. Дейностите ще се изпълнят в рамките на 6 месеца и надграждат утвърдени културни събития от зимния и пролетния културен календар на Община Русе – Коледното надиграване, Новогодишния концерт и концерта на Фестивалния оркестър, традиционно част от Международния фестивал „Мартенски музикални дни“. Предвиждат се още иновативните формати - интерактивен спектакъл „България пее“ в Арена Русе, както и петмесечна програма на Русенска художествена галерия „Творчески ателиета за всички“, насочена към различни възрастови и социални групи.

Целта е Русе да достигне до нови публики и да развие съвременни модели за културно управление и партньорство.

Русе се подготвя да посрещне коледно-новогодишните празници с мащабна програма от инициативи, включващи първото издание на фестивала „Русе – Коледната звезда на Дунав“, старта на проекта „Русе Арт Фест“ и разширена коледна украса, която ще превърне центъра на града в светлинен ансамбъл.

8.4. Младежко и детско творчество

Общинският младежки дом организира богата културна програма с традиционни и нови формати – рецитал „За да я има България“, конкурс за рисунка и фотография за Световния ден на водата, поетичен конкурс „Пробуждане“, Международен конкурс „Северно сияние“ и фестивал-конкурс „Танцуваща река“.

Младежките състави към дома – вокални, хорови, танцови и театрални формации – спечелиха множество национални и международни награди. Проведени бяха и младежки фестивали като „МладиТЕ заедно“, доброволчески и еко кампании, пленери и симулационни игри с участието на над 1500 участници и доброволци.

Младежкият парламент при Общината продължи активната си дейност чрез дискусии, обществени инициативи и сътрудничество с местната власт.

Общински детски център за култура и изкуство

В периода 2024–2025 г. над 1 100 деца и младежи развиваха своя талант в 18 творчески форми към Детския център.

В танцовото направление се обучават над 600 деца в ансамблите „Здравец“, „Зорница“, „Русчуклийче“, както и в балетни и спортни танцови школи.

В музикалното направление участват над 300 деца – в Детския хор „Дунавски вълни“, Вокална група „Слънце“, Тамбурашки оркестър и различни инструментални школи.

Над 200 деца посещават Студио „Театър“, театрална работилничка „Сладурите“, школа по изобразително изкуство и клуб по шах.

8.5. Подкрепа за читалищата

Общо 25 читалища осъществяват дейност на територията на общината, финансирани по държавната субсидия – 12 от тях са разположени в град Русе и прилежащите квартали, а останалите 13 – в селата от общинската територия. Те изпълняват ключова обществена и културна роля, като съчетават в своята дейност поддържането на библиотечен фонд и достъп до знание, организация на културни и художествени събития, развиването на самодейни състави, както и провеждането на образователни и социални инициативи.

За 2025 г. за обезпечаване на дейността им са отпуснати средства за делегирана държавна дейност в размер на 1 447 070 лв., което е с 193 хил. лв. повече спрямо предходната година. В допълнение, Община Русе ежегодно осигурява и целева финансова помощ, която през 2025 възлиза на 50 000 лв., спрямо 40 000 през 2024 година. Целта на средствата е читалищата да не спират да се развиват като отворени пространства за творчество, учене и съхраняване на местната и националната идентичност, насърчвайки активното участие на различни поколения в културния живот на общността.

Община Русе осигури допълнително 135 691 лв. за ремонти в 11 читалища, а до края на 2024 г. с целеви средства бяха извършени укрепителни и модернизационни дейности в още 16.

Общината оказва постоянна методическа подкрепа, подпомага кандидатстването по програми на Министерството на културата и НФ „Култура“, както и регистрацията на

читалища като обществени библиотеки. Общият им библиотечен фонд възлиза на 366 599 единици, като само през последната година броят им е нараснал с общо 5348 новозакупени и дарени книги.

В контекста на съвременното и непрекъснато нарастващото търсене на нови възможности за социално сближаване и изява нараства и броят на клубовете, школите и курсовете, които читалищата осигуряват за местните общности, особено висок е и броят на публичните прояви, които се реализират в седалището – най-често отбелязване на национални и религиозни празници, фестивали и др. чествания. Това превръща читалищните институции в основните културни оператори, особено в малките населени места, което неминуемо изисква и повишаване на организационния и административния им капацитет.

През 2025 г. 14 читалища подадоха проекти по схема „Изграждане на мрежа от дигитални клубове“ към НПВУ, насочена към развитие на дигитални умения и достъп до технологии в малките населени места.

В процес на инженеринг е основният ремонт на читалище „Васил Левски“ в кв. „Родина 3“, който включва мерки за енергийна ефективност и нова ограда по регулационните линии.

8.6. Подкрепа за самодейни състави и фолклор

Фолклорният събор „Златната гъдулка“ има ключово значение за развитието на самодейността в училища, читалища, пенсионерски клубове и частни формации. В него ежегодно участват стотици изпълнители от Русенска област и Северна България.

Освен сцена за изява, съборът предоставя възможности за професионално признание и финансова подкрепа на участниците.

През 2025 г. събитието се превърна и в квалификационен етап за участие в Националния фолклорен събор в Копривщица, като привлече стотици изпълнители от цяла Северна България.

9. ЦЕЛЕНАСОЧЕНА ПОДКРЕПА ЗА СПОРТНИТЕ КЛУБОВЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА СПОРТНАТА БАЗА

Община Русе продължи да утвърждава своята политика на активна подкрепа за спорта – както за професионалните клубове и състезатели, така и за масовия и ученически спорт.

9.1. Финансова подкрепа за клубовете по ясни и прозрачни правила

Община Русе продължи тенденцията на увеличаване на финансовата подкрепа за спортните клубове, прилагайки ясни и прозрачни правила, изготвени съвместно със спортната общност. Подобрена бе и отчетността на средствата – всеки клуб представя подробни финансови и спортно-технически отчети, което гарантира ефективно и целесъобразно използване на общинския ресурс.

През 2025 г. влиза в сила новата наредба за подпомагане на спортните клубове в Русе, според която „Програма спорт“ е 3% от приходите на Община Русе. Така през тази година финансовите средства по програмата възлизат на 1 197 000 лв., което е със 71%

повече от средствата за 2024 г., когато финансовите средства са били 700 000 лв. С тези средства са подпомогнати спортни клубове, различни спортни събития и са наградени успешните спортисти на града.

Изготвени са договори за подпомагане на колективни спортни клубове. Между клубовете са разпределени общо 400 239 лв., които са разпределени между: ФК „Дунав от Русе“; „Локомотив Русе-2022“; „Русе“; „Левски 2000“; БК „Дунав – 2016“; СК по баскетбол „Дунав 2007“; СК по волейбол Дунав; Волейболен клуб Любо Ганев – Автосвят; Хандбален клуб Мартен – 67. Сумата за колективен спорт в града е нараснала с близо 100 % в сравнение с изминалата година.

Изготвени са договори за подпомагане и на индивидуалните спортни клубове. Между клубовете са разпределени общо 329 761 лв., от които са подпомогнати Спортен клуб "Русе"; Боксов клуб Локомотив; Боксов клуб Русе; СК по борба "Юнак-Локомотив"; Лекоатлетически "СК Русе Кар"; ЛАСК Локомотив Русе; СК Акро- художествена гимнастика; СЛАК Дунав; Клуб за плувни спортове "Ирис"; Клуб по плуване "Локомотив" Русе; СК по спортна стрелба "Локомотив"; Спортен клуб по академично гребане Локомотив; СК по кану-каяк Локомотив; СК "Триатлон-Далян"; Тенис клуб "Приста 2011"; Тенис клуб Русе; Клуб по конен спорт "Екуестре"; СК Истрос; СК Компас-крос; СК "Джамбо 2006"; Тежкоатлетически спортен клуб; СК по скокове на батут "Имидж-Русе"; СК Акро-спортна гимнастика; СК по тенис на маса "Дунав"; СК Бадминтон; СК "Олимп - спортът е равнопоставен"; СК по кану-каяк "Георги Демирев"; СК по фехтовка ФК Русе.

Със сумата от 50 500 лв. от средствата по „Програма спорт“ за 2025 г. са подпомогнати различни събития, които се провеждат под егидата на Община Русе, някои от събитията са: Купа Пристис по карате; Ултрамаратон Русе 2024 - 24-часа бягане на писта; Турнир по вдигане на тежести Купа "Русе"; Детски турнир за момчета до 14 г. "Русчук"; Атлетическа лига GO!KIDS!; Държавно първенство по шахмат за хора с увреждания; държавен турнир по бадминтон за хора с увреждания и др.

С 25 000 лв. са подпомогнати общо 23 спортни клубова, които не получават финансиране от Министерството на младежта и спорта, някои от тези клубове са Клуб по спортен риболов „Дунав“, Боксов клуб Дунав, СК Годзила МХ – Русе.

По Раздел 4 от „Програма спорт 2025“ са гласувани 135 500 лв., които служат за подпомагане организирането и провеждането на международни състезания и домакинства на държавни първенства в гр. Русе. Финансираните събития по този раздел са Републиканско първенство по кастинг спорт, Международен турнир "Русенско Лято", Европейски турнир за купа ЗМС по корабомоделизъм, Държавно републиканско първенство, МТ Русенски легенди, Международен т-р Дунавски стрели открито, Държавно първенство по карате, Традиционен дунавски маратон "Приста", Турнир "Северна звезда", Международен турнир по триатлон "Купа Русе", ДП по триатлон - спринтова дистанция, Международен турнир по тенис за деца до 16 г., Международен турнир за юноши и девойки Младост, Международен шосеен пробег "Бягане на свободния дух Русе – Гюргево, Международен турнир по спортни танци "WDSF Rousse open 2025", Регионален турнир спортна табла, Национални финали по баскетбол - ББЛ"Б" група – жени, Международна регата, Открит държавен шампионат по безмоторно летене.

Община Русе всяка година отделя средства и за организацията на мащабни международни спортни събития, които са с цел реклама и популяризация на гр. Русе. През септември 2025 г. Община Русе организира две големи, които утвърдиха Русе като активен спортен и туристически център.

През отчетния период бяха подписани пет договора за отдаване под наем на общински спортни имоти.

Като израз на подкрепа, общината освободи клубове-наематели от разходи за отопление, а за обектите на открити площи намали наемната цена до 20% през есенно-зимния сезон.

9.2. Подобряване на общинската спортна инфраструктура

През 2025 г. Община Русе продължи активно модернизацията на спортната база на територията на общината:

СК „Дунав“ – извършени са ремонти, подменени съоръжения и оборудване, модернизирани озвучителна, осветителна и отоплителна система.

СК „Локомотив“ – реализирани са основни ремонти и мерки за безопасност, включително изграждане на мълниезащита. Извършена бе подмяна на тревна настилка на мини игрище на стадион „Локомотив“.

Гребна база и хостел „Липник“ – извършен е основен ремонт, обновена е фасадата, изградени са настилки, нови понтони и мълниезащита. Възложено е проектиране на нова гребна база в лесопарка.

СК „Ялта“ и Градски стадион – подобрена е безопасността чрез мълниезащита и подменени спортни съоръжения. Изградена е нова пешеходна алея с бетонна настилка, осигуряваща достъп от ул. „Струга“.

Община Русе депозира към Министерството на младежта и спорта проектно предложение **"Извършване на строително-ремонтни дейности на Градски стадион /Тревна настилка и лекоатлетическа писта/ в СК "Ялта", гр. Русе, община Русе"** по смисъла на Наредба 1 от 06.10.23 г. за финансово подпомагане на изграждането и обновяването на спортни обекти - държавна и общинска собственост. Проектът предвижда извършване на текущ ремонт на лекоатлетическа писта, тревна настилка на градски стадион, ремонт на електрически табла и отоплителна система. Прогнозната стойност на етап кандидатстване възлиза на 5 267 412, 68 лв. Прогнозният срок, при одобрение на инвестицията, е 6 месеца.

Тенис кортове в Парка на младежта – извършен е основен ремонт, изградена е поливна система, осветление и декоративен шадраван.

Техникум по зърносъхранение и зърнопреработване – извършени ремонтни дейности и изградена мълниезащита.

Басейнът на ул. „Проф. Димитър Баларев“ – подменени са инсталации и осветление, ремонтирано е коритото, монтирана е нова вентилационна система и е доставено спортно оборудване.

9.3. Подкрепа за масовия, ученически и елитния спорт

По „Програма спорт – 2025 г.“ са подпомогнати събития от раздела Ученически и масов спорт. Разпределените средства по раздела са в размер на 19 120 лв., чрез които са

финансирани събития като: състезание за ученици IV, V и VI клас на СК по борба „Юнак-Локомотив“; Турнир/спартакиада/лига, организиран от ФК „Локомотив Русе – 2022“; Състезание по акробатика, организирано от Акробатичен клуб „Локомотив“; Състезание по приложни спортно-туристически дисциплини за купите на Община Русе, както и масов крос подход „Русе 2025“, организирани от Спортно туристическо и природозащитно дружество „Академик“ – Русе; Спортен фестивал – гр. Русе – на открито, организирано от СК „Калагия“ и др.

В Русе действа една от шест общо за страна Ученически спортни школи, която е насочена към усъвършенстване на физическата дееспособност и началната спортна подготовка на учениците, към подбора и селекцията на талантиливи деца за представителните училищни и клубни отбори. Дейността на УСШ се дофинансира от общинския бюджет. В УСШ учениците имат възможност да избират между 15 вида спорт, част от които са акробатика, бадминтон, борба, карате, лека атлетика, спортна стрелба и др. ЦПЛР УСШ стопанисва и управлява многофункционална спортна зала в СК Ялта, в която се провеждат част от заниманията към школата, Ученически игри, тренировки на Спортно училище, спортни клубове и граждани.

9.4. Подкрепа за Спортното училище в Русе

Община Русе продължи последователната си политика на подкрепа към Спортното училище „Майор Атанас Узунов“, осигурявайки подходящи условия за подготовка на учениците:

- ✓ предоставен е достъп до възстановителния център на ОП „Спортни имоти“ за ползване от учениците на СУ „Майор Атанас Узунов“;
- ✓ осигурени са терени за футболни тренировки в СК „Ялта“ и СК „Локомотив“;
- ✓ в зала „Дунав“ се провеждат тренировки по волейбол и баскетбол.

Общината ежесечно награждава изявени ученици от училището за високи спортни резултати.

С нарастващия интерес към приема, училището възвръща авторитета си като център за подготовка на млади спортисти и важен фактор в спортния живот на Русе.

9.5. Подкрепа и признание за спортистите и треньори

През 2025 г. Община Русе засили своята подкрепа за спортисти и треньори, не само финансово, но и чрез обществено признание и популяризиране на успехите им.

Организиран бяха официални церемонии, срещи и награждавания, които представиха постиженията на русенските атлети пред обществеността.

Всяка година по Програма Спорт се предоставят средства по раздел „Награди“ на заслужили с постиженията и резултатите си през годината състезатели и треньори на русенски спортни клубове. През настоящата година по **раздел „Награди“** от „Програма Спорт“ са предоставени **28 000 лв.** От тези средства през 2025 г. са наградени, както следва: Биляна Дудова – 500 лв., Ангел Русев – 700 лв., Радослав Росенов – 700 лв., Севда Асенова – 500 лв., Дамян Илиев – 700 лв., Катерина Кисева – 300 лв., Пламен Пенчев – 500 лв., Елеонора Павлова – 700 лв., и др.

Традиционно Община Русе организира и финансира церемонията „**Спортист на годината**“, която отличава най-успешните представители на русенския спорт.

Паралелно тече изработването на нова **Стратегия за развитие на спорта в Русе**, насочена към дългосрочна подкрепа, устойчиво финансиране и по-добри условия за всички спортни дисциплини.

10. ПОДОБРЯВАНЕ НА ВРЪЗКАТА С ГРАЖДАНИТЕ ПОСРЕДСТВОМ НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ

Община Русе продължава да развива дигиталното управление и да скъсява дистанцията с гражданите чрез нови технологии. През 2025 г. бяха въведени модерни системи за комуникация, електронни услуги и интелигентни решения, които направиха връзката между администрацията и обществото по-бърза, прозрачна и достъпна.

10.1. Разширяване на Географската информационна система /ГИС/

Значително бе надграден обхватът и съдържанието на Географската информационна система на Община Русе (ГИС).

Бяха добавени **нови слоеве и данни**, включително актуална информация за Общия устройствен план на общината и одобрените подробни устройствени планове (ПУП) за всички населени места.

Публикувани са данни за квартали и урегулирани поземлени имоти в урбанизираните територии, което осигурява пълна публичност и достъпност на устройствената информация.

Въведените нови функционалности улесняват гражданите, бизнеса и администрацията, като предоставят пряк достъп до данни, необходими при инвестиционно планиране и административни процедури.

Така ГИС се утвърди като ключов инструмент за прозрачност и ефективност в управлението, превръщайки се в реална връзка между институциите и обществото.

Община Русе предприе и стъпки към внедряване на решения, базирани на **изкуствен интелект**, с цел оптимизиране и ускоряване на административните процеси в няколко ключови сфери. Част от функционалностите ще бъдат публично достъпни и ще осигурят на гражданите бърза, точна и персонализирана информация по въпроси от обществен интерес.

10.2. Засилване на връзката с гражданите чрез нов портал за сигнали и модерна телефонна централа

През отчетния период беше въведена нова система за подаване на сигнали, интегрирана с деловодната система на Общината. Това гарантира автоматично регистриране, проследяване и контрол върху изпълнението на всеки сигнал.

Създадени са и мобилни приложения за iOS и Android, които позволяват бързо и удобно подаване на сигнали от всяка точка. Платформата се намира в тестов период, по време на който се извършва оптимизация и отстраняване на технически неточности преди нейното пълно въвеждане в експлоатация.

Тази система ще даде възможност на всеки гражданин лесно да сигнализира за проблеми и да проследява тяхното решаване, като по този начин се повишава прозрачността и доверието в работата на администрацията.

10.3. Увеличаване на електронните плащания и онлайн услуги

Община Русе продължи да развива електронните услуги и разплащания, насочвайки усилията си към пълно улесняване на достъпа на гражданите без необходимост от посещение на каса.

След като през предходни години беше постигнат 80% дял на електронното обслужване, през 2025 г. този процент се увеличи благодарение на интеграцията на нови онлайн услуги и подобряване на съществуващите платформи.

Поддържани бяха системите за управление на дейностите в детските ясли и детската кухня – „Електронна система за прием“, „Сладко бебе“ и „Виртуална кухня“, с общи разходи за абонаментна поддръжка от 18 600 лв. Чрез тях родителите могат онлайн да кандидатстват за прием, да следят присъствието и развитието на децата, както и да получават информация за менюта, хранителни стойности и алергени.

След одобрено кандидатстване по Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ през учебната 2024/2025 г. детските градини на територията на общината използват електронен дневник по сключен договор на Община Русен с доставчик Информационно обслужване АД – клон Русе. Електронните дневници имат собствена система за идентификация и автентикация на всеки отделен потребител, както и нива на достъп (директор, учител, родител и др.). Електронните дневници ще предоставят достъп на родителите до присъствия на децата в групите, педагогически ситуации, образователно съдържание за деня, седмични менюта, генериране на месечни такси и др.

Освен това, благодарение на внедрената от Община Русе онлайн платформа Entase – интегрирана система за организиране и разплащане на събития, 64-тото издание на Международния фестивал „Мартенски музикални дни“ отчете рекорден брой продадени билети, което потвърждава ефективността на дигиталните решения и в културната сфера.

Чрез тези инициативи Община Русе затвърди своята позиция като иновативна, дигитална и отворена към гражданите администрация, която използва новите технологии, за да съкрати дистанцията между институциите и обществото.

Създадени са реални предпоставки за по-бързо, по-прозрачно и по-достъпно общинско управление, което поставя гражданите в центъра на процесите.

11. НАДГРАЖДАНЕ НА ГРИЖИТЕ ЗА НАЙ-УЯЗВИМИТЕ – ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ

Община Русе продължи да развива своята социална политика, поставяйки във фокуса на вниманието си най-уязвимите групи – децата, възрастните хора и лицата със специфични потребности. С грижа за всяко дете и с уважение към достойнството на всеки възрастен, Русе утвърждава своя модел на социална отговорност – чрез устойчиви решения, партньорства с институции и неправителствени организации и реални мерки, които подобряват живота на хората.

11.1. Централизирана грижа за здравето и развитието на децата

Община Русе последователно развива политики, насочени към здравето, образованието и равния старт на всяко дете.

Единното здравословно меню във всички общински ясли и детски градини се актуализира редовно според препоръките на медицинските специалисти.

Продължи и въвеждането на електронни дневници с разширени функционалности за обратна връзка с родителите.

При наличие на свободни места, приемът в детските ясли се осъществява целогодишно чрез електронна система – прозрачно и удобно за родителите.

През 2025 г. общината осигури 82 800 лв. за медицинско обезпечаване на спортуващите деца в спортните комплекси „Ялта“, „Дунав“ и „Локомотив“.

Само до края на септември са извършени 5 041 прегледа – 409 начални, 3 655 периодични и 977 предсъстезателни.

С още 14 400 лв. бяха проведени безплатни скринингови прегледи и курсове по лечебна гимнастика за 100 деца от I до V клас за превенция на гръбначни изкривявания.

Здравните медиатори на Община Русе проведоха активна работа сред уязвимите общности, като посетиха над 500 адреса. В резултат 200 деца с пропуснати ваксини бяха обхванати от имунизационните програми, а 1 364 лица получиха достъп до медицинска и дентална помощ.

В партньорство със СБАЛПФЗ „Д-р Димитър Граматиков“ се реализираха две кампании за превенция на туберкулоза, обхванали над 100 души, и инициатива на КАБКИС за изследване на ХИВ/СПИН с участие на около 70 лица.

Община Русе предостави безвъзмездно за 10 години сграда на ул. „Тракия“ №25 на Сдружение „SOS – Детски селища – България“, което ще развива кризисен център за непридружени деца-бежанци и чужди граждани в риск.

Кризисният център за непридружени деца – чужди граждани и деца бежанци в риск в Русе отпразнува своя трети рожден ден с мултикултурно събитие, което събра десетки деца, партньори и приятели.

Специално внимание се отделя и на децата с изявени дарби. По Програма за закрила на деца с изявени дарби през 2025 г. 152 ученици от 18 училища са получили материално стимулиране, от които 135 – еднократни финансови помощи на обща стойност 11 280 лв. за призови класирания в национални и регионални състезания по наука, изкуство и спорт.

Общината подготвя нова програма за финансова подкрепа на студенти в специалности с недостиг на кадри (медицина, архитектура, администрация и др.), която ще покрива семестриални такси с цел задържане на младите хора в Русе.

В партньорство с Центъра за творческо обучение бяха предоставени две пълни стипендии за участие в Space Camp Turkey 2025 – международен космически лагер по модел на NASA. Избрани русенски ученици се обучаваха една седмица в Измир в реална симулационна среда, развивайки екипност, лидерство и интерес към науката и технологиите.

11.2. Разширена подкрепа за възрастните хора и хората с увреждания

Община Русе продължи целенасочено да подкрепя пенсионерските клубове и сдруженията на хората с увреждания, като в бюджета за 2025 г. бяха осигурени **82 000 лв.** Средствата финансират дейности и издръжка на клубовете – сключени са **10 договора със сдружения и 5 договора с пенсионерски клубове.**

През годината се проведеха концерти и културни прояви на открито, в които участваха самодейни състави от пенсионерските клубове. Общината оказва съдействие и с транспорт за участия в регионални и национални фестивали.

Продължи и програмата за ремонти и обновяване на клубните помещения. През 2025 г. бе открит новият **Пенсионерски клуб „Калина“** на ул. „Захари Стоянов“ 5 – след основен ремонт със средства на Община Русе и ОП „Комунални дейности“.

Извършена бе пълна подмяна на настилки, осветление, санитарен възел и входна зона. Подобрен беше и **Пенсионерски клуб „Чародейка“**, включително с ремонт на входната козирка.

11.3. Социални услуги за нуждаещите се и хора със специфични потребности

Община Русе запази лидерските си позиции в предоставянето на качествени социални услуги за деца и пълнолетни лица. Усилията ни бяха насочени към децата и възрастните със специфични потребности, за да получават подкрепата, от която имат нужда близо до своето семейство и среда.

На територията на общината функционират 49 социални услуги и 1 интегрирана здравно-социална услуга по **проект „Иновативни здравно-социални услуги в Община Русе“**, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) 2021–2027 г. Проектът стартира на 15 януари 2025 г., като разширява възможностите за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда.

В изпълнение на проекта 247 възрастни и хора с увреждания от Русе, Мартен и селата в общината получават подкрепа от 84 домашни помощници. Помощта включва доставка на храна и продукти, заплащане на битови сметки, профилактика и психологическа подкрепа. Предстои стартиране на **телекеър система** – дистанционно наблюдение на здравния и психосоциалния статус на 33 потребители.

През отчетния период продължава да се реализира **проект „Укрепване на общинския капацитет“** по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. Проектът осигурява 15 нови работни места във фронт-офиси за социални услуги и подпомага въвеждането на новите механизми за лична помощ и подкрепа. Основната цел на проекта е да се подкрепи реформирането на системата на социалните услуги и улесняването на преходите към новите механизми на местно ниво, също така и предоставяне на ефективна и качествена грижа за лицата от най-уязвимите групи от населението.

Продължава управлението на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ и дейностите по „Механизъм за лична помощ“ чрез създаденото звено **„Център за предоставяне на услуги в общността и в домашна среда“.**

В Община Русе по **„Механизъм лична помощ“** през м. ноември 2024 г., ползватели на услугата са били 1 099 лица с увреждания, подпомагани от 1 121 наети лица на длъжност „Личен асистент“. През м. септември 2025 г. броят на ползвателите е достигнал 1 442 лица с увреждания, за които се грижат общо 1 460 лични асистента. За

периода ноември 2024 – септември 2025 г. в услугата са сключени 879 нови договора с ползватели на механизъм лична помощ.

Услугата „Асистентска подкрепа“ е със запълнен капацитет от 384 потребители, които ползват почасови услуги в домашна среда, съобразени с индивидуалните им потребности. Наети са 165 лица на длъжност „Социален асистент“. За периода ноември 2024 – септември 2025 г. в услугата са сключени 190 нови договора с потребители желаещи да ползват социалната услуга. Услугата допълва останалите социални услуги, които се предоставят на територията на община Русе за грижа на нуждаещи се лица в домашна среда. Дава се възможност на лица, които не попадат в обхвата на Механизъм лична помощ или други социални услуги предоставяни по проекти от Община Русе, да бъдат обгрижени и подпомогнати в ежедневните им дейности от лица наети като „социални асистенти“.

Дейностите се предоставят във всички населени места на общината, като за удобство на гражданите функционират **5 изнесени офиса** в различни квартали на град Русе:

- кв. Здравец - ул. „Котовск“ № 1, ет.5;
- кв. Родина - ул. „Цар Асен“ № 26, бл. „Съединение“;
- кв. Възраждане - ул. „Скопие“ № 7, бл. „Скопие“;
- кв. Дружба 3 - ул. „Н. Й. Вапцаров“ № 20, ет.3.
- Централна градска част – ул. „Черно море“ №2, ет.1 и 4

Ежемесечно се посещават всички населени места в община Русе за проверки, подписване на месечни отчети и графици на наетите като асистенти лица, като най-интензивно тези дейности се реализират в периода от 01 до 05-то число на всеки следващ месец.

Доставчици на социалните услуги са: Община Русе и 12 НПО – Сдружения с нестопанска цел, Фондации, ЕООД. Доставчиците на социални услуги за пълнолетни лица са 7, които обгрижват пълнолетни лица със специфични потребности. Доставчиците на социални услуги за деца и младежи са общо 7, които обгрижват деца и младежи със специфични потребности. Специализираните институции са три с общ капацитет 436 потребители и 228 наети лица.

Продължава предоставянето на социалните услуги местна дейност, както следва; Домашен социален патронаж – с капацитет 555 лица, Обществена трапезария – с капацитет 250 лица и Социални жилища - с капацитет 88 лица.

През периода успешно продължи да се развива партньорството на Община Русе с Дирекция Бюро по труда по програми за заетост на лица и младежи – „Активиране на неактивните лица“ и „Помощ при пенсиониране“.

През годината успешно приключи **проектът „Грижа в дома“**, с който над 700 възрастни хора и лица с увреждания получиха постоянна помощ в домашна среда.

Домашният социален патронаж обслужва 555 души, а Обществената трапезария осигурява ежедневно топла храна на 250 нуждаещи се.

По проекта **„Топъл обяд в Община Русе“**, финансиран по Програма „Храни и основно материално подпомагане 2021–2027 г.“, се предлага безплатно и балансирано хранене за обяд на 250 възрастни, самотно живеещи хора, лица с увреждания и бездомни. С реализацията на проекта се осигурява здравословна, разнообразна и питателна топла

храна за обяд на хора, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава. Ползвателите на „топъл обяд“ са лица, които са идентифицирани като нуждаещи се. Те получават храната целогодишно, в отговор на установени трайни и/или неотложни нужди. Услугата се предоставя в различни квартали на града и в населени места на Община Русе, където хората изпитват още по-сериозни затруднения за осигуряване на прехраната си. Приготвената топла храна, под формата на супа, основно ястие и хляб и поне веднъж седмично десерт се предоставя при спазване на изискванията, като тя да е: пълноценна и разнообразна, съобразно общоприети рецептурни норми в страната и при спазване на изискванията за безопасност на храните. Храната се доставя и по домовете чрез 3 служебни автомобили.

11.4. Реформа и модернизация на социалната инфраструктура

Община Русе продължи усилията си за подобряване на условията в резидентната грижа.

Продължават дейностите по **проект „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на Дом за стари хора „Възраждане“**. Проектът е с бюджет над 6,4 млн. лв. с финансиране по НПВУ. Дейностите, които се реализират са свързани с извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед привеждането на съществуващата материална база на дома за стари хора в пълно съответствие със стандартите за качество. Предвижда се материалната база да се извършат ремонтни дейности на дома за стари хора, в т.ч. вътрешни преустройства, реконструкция, пристрояване и/или ново строителство. Предвижда се подобряване на енергийната ефективност на сградата, както и повишаване на качеството на резидентната грижа за възрастните хора в надтрудоспособна възраст в община Русе.

Стартира **проект „Изграждане и оборудване на две социални услуги за Резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства (РГПЛПР)“**. Проектът включва строителство, доставка на оборудване и обзавеждане на две нови социални услуги за Резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства на адрес: гр. Русе, ул. „Тракия“ №25. Преки ползватели на услугите ще бъдат 30 лица с психични разстройства.

Извършени са ремонти в ЦНСТ „Райна Гатева“ и в **Социалните жилища** на ул. „Белмекен“.

Издадено е разрешение за строеж и предстои изграждането на **Дневен център за стари хора в кв. „Родина“ 1**

От 1 януари 2025 г. Общинското предприятие „Обществена трапезария и социални жилища“ се разшири с **ново звено „Общинска пералня“** и вече функционира като ОП „Социални дейности и услуги“. То предоставя социални услуги на уязвими групи, включително пране на бельо и дрехи за домовете за възрастни хора „Приста“, „Милосърдие“ и „Възраждане“.

Социалните жилища в Русе осигуряват 28 апартамента с пълно оборудване, предназначени за хора с ниски доходи, включително за лица с ограничена подвижност. Потребителите заплащат символична такса от 20 лв. на човек месечно и ползват социална подкрепа от общински социален работник.

През отчетния период Община Русе, чрез ОП „Управление на общински имоти“, осигури жилище на 107 семейства и домакинства в нужда, като приходите от наем на общински жилища възлизат на 1 354 776 лв.

С всички тези мерки Община Русе доказва, че социалната ѝ политика е насочена не просто към подпомагане, а към създаване на реални възможности – за по-достоеен живот, по-добра грижа и по-голяма сигурност за най-уязвимите граждани.

12. ПОВИШАВАНЕ СТАНДАРТА НА ЖИВОТ НА РУСЕНЦИ

Община Русе продължава целенасочено да работи за подобряване на качеството на живот на гражданите чрез устойчиво икономическо развитие, модерна градска среда, сигурност и достъпни услуги. Усилията са насочени към изграждане на град, който предлага възможности за реализация, културно и социално развитие, висока заетост и стабилност.

12.1. Подобряване на бизнес средата и насърчаване на инвестициите

Инвестиционната среда в Русе остана стабилна и дори се подобри. Градът продължава да привлича както вътрешни, така и чуждестранни инвеститори, благодарение на последователните усилия на местната власт и активния диалог с бизнеса.

В помощ на инвеститорите действа специално структурирана дирекция „Икономика, инвестиции, международно сътрудничество и проекти“, която съдейства при тяхното позициониране и реализиране на проекти в Русе.

Изцяло в полза на гражданите и бизнеса в Русе работи информационен център, който предоставя безплатни консултации и информация за възможностите за кандидатстване за национално и европейско финансиране.

Важна стъпка за утвърждаването на Русе като силен икономически център е обединяването на усилията ни с Русенската търговско-индустриална камара за **регистрацията на Индустриалната зона в Русе по Закона за индустриалните паркове**. Процесът цели създаване на благоприятни условия за инвестиции и ускоряване на икономическото развитие на града и региона. Регистрацията на Индустриалната зона ще осигури достъп до целево финансиране от национални и европейски програми, ще съкрати административните процедури, ще улесни строителството и ще направи зоната значително по-привлекателна за български и чуждестранни инвеститори. Планираното създаване на **„единна точка за контакт“** ще улесни координацията между бизнеса и публичния сектор, като гарантира по-бързо и ефективно обслужване на инвестиционните проекти.

Община Русе взаимодейства активно с бизнеса за постигане на устойчиво икономическо развитие. Форми на сътрудничество и публично-частно партньорство за осъществяване на съвместни проекти са **концесиите**, като Община Русе към настоящия момент има сключени три концесионни договора за:

- ✓ концепция за довършване изграждането на подлеза до „Печатни платки“;
- ✓ концесия на Пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост;

- ✓ концесия за строителство на обекти от спортен комплекс „Дунав“ и имоти за развитие на спорта – публична и частна общинска собственост на Община Русе.

От сключените концесионни договори Община Русе е получила **концесионно възнаграждение общо в размер на 89 121,99 лева.**

Включването на обекти в годишния план за **приватизация** става след извършен обстоен анализ на състоянието и използването на общинската собственост, и по преценка от Комисията за приватизация и следприватизационен контрол. При заявен инвеститорски интерес годишният план за приватизация се допълва и актуализира по предложение на Комисията за приватизация и следприватизационен контрол, с оглед постигане на оптимални резултати от провеждането на приватизационния процес и осигуряване на средства в общинския бюджет.

Получените приходи от продажба на общински обекти със стопанско предназначение, съгласно Закона за публичните финанси се разходват единствено за придобиване и основен ремонт на дълготрайни материални активи, за разходи, свързани с приватизационния процес, както и за погасяване на ползвани заеми за финансиране на проекти на социалната и техническа инфраструктура.

За отчетния период е **приет Годишният план за приватизация на общинска собственост през 2025 г.**, включващ общински нежилищни имоти, които се използват за стопански цели – магазини, ателиета, складове, сервизи, цехове и др.

Открита е процедура за продажба по реда на Закона за приватизация и следприватизационен контрол на един общински обект със стопанско предназначение;

Проведен е търг за продажба и е определен купувач на един обект, общинска собственост. **Приходите от продажба** по реда на Закона за приватизация и следприватизационен контрол на стопански имоти, общинска собственост са общо в размер на **36 900 лева.**

Представихме новия промоционален видеоклип **„Русе – пристанище на нови възможности“**, в който са подчертани икономическите възможности, наличните ресурси и успешните бизнес практики, които превръщат региона постепенно в привлекателна дестинация за местни и международни инвеститори.

„Financial Times“ оцени високо потенциала на Русе като градът е на **първо място по ефективност на разходите** в класацията на fDi Intelligence „Европейски градове и региони на бъдещето 2025“ в категория малки градове. fDi Intelligence е издание на вестник „Financial Times“ и е специализирано в подобряването на инвестиционния климат в глобален мащаб. Постигнението показва усилията на местната власт, бизнеса и обществото в Русе за създаване на благоприятни условия за икономическо развитие. С тази награда изпращаме силен сигнал към инвеститорите, че Русе е място с потенциал, стабилност и перспективи за растеж.

12.2. Изграждане на етнографско и рибарско селище и създаване на общ туристически продукт на музеите в Русе

През 2024 г. Община Русе изпълни проект за подготвителни дейности за създаване на **Местна инициативна рибарска група Русе – Иваново – Борово**, с финансиране по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г. В резултат беше учредено сдружение с нестопанска цел, което е с водещ партньор Община

Русе и обединява усилията на трите общини, неправителствени организации и представители на рибарската общност и аквакултурния сектор.

Изготвена и приета е **Стратегия за развитие на рибарската общност и региона**, базирана на задълбочени проучвания и консултации с всички заинтересовани страни. Стратегията, която има **бюджет за изпълнение 3 907 900 лв.** ще допринесе за по-висока екологична, социална и икономическа устойчивост на територията на Русе, Иваново и Борово, ще подобри жизнената среда и ще създаде условия за икономическо развитие в съответствие с европейските политики за зелен и цифров преход.

Община Русе реализира инициативата **„Алея на занаятите“** в крайбрежната зона на Русе с цел популяризирането на местните сувенири и изделия, изработвани от занаятчийските задруги. Извършено е приемане на 4 броя преместваеми обекти, представляващи павилиони с индивидуален дизайн, от които 3 броя малки павилиони с размери 3,00/3,00 м. и 1 брой голям павилион с размери 3,00/6,00 м., изработени, доставени и монтирани на определени места, съгласно Обща схема за зона „К“ /крайбрежна/ – гр. Русе. Преместваемите обекти ще бъдат предоставени на местни занаятчии и творци, които ще могат да предлагат своите изделия на туристите от круизните кораби, както и на жителите и гостите на Русе.

Проектът е част от по-широката стратегия на Община Русе за **обновяване и модернизиране на крайбрежната зона**, като местоположението на Алеята на занаятите е съобразено с предпочитанията на местните занаятчийски организации и туристопотока, и ще допринесе за развитието на туристическия потенциал на града.

12.3. Възстановяване на емблематични русенски сгради

Община Русе продължи последователно да утвърждава културно-историческото наследство като основен двигател за развитие на туризма, икономиката и съхраняването на градската идентичност. Акцентът бе върху реставрацията и възстановяването на емблематични сгради, които имат значим принос за архитектурния облик и културната памет на Русе.

Община Русе реализира проект за изграждане на **Международен младежки център** в сградата на бившия **Дом на учителя** на ул. „Александровска“ №29, с обща стойност **4,28 млн. лв.**, от които 300 хил. лв. са съфинансирани от общинския бюджет. Срокът за изпълнение е до юни 2026 г.

Центърът ще бъде напълно реновиран и приспособен за достъпна среда, като ще включва зали за обучения и събития, пространства за арт дейности, стаи за настаняване на младежи и благоустроен двор. В него ще работи екип от специалисти, които ще подкрепят младежите до 29 години, включително уязвими групи, чрез обучения, консултации и инициативи за личностно и професионално развитие.

Проектът се реализира в партньорство с Русенския университет, неправителствени организации и бизнес структури, като Община Русе гарантира устойчивост на дейностите за поне 5 години след приключването му.

Продължават строително-монтажните дейности по проект за реставрация и консервация на покрива и фасадите на корпуси „А“, „К“ и „Л“ от сградата на **Доходното здание**. Предвижда се и реконструкция на техническите инсталации, така че една от емблемите на града да бъде запазена и обновена в пълния си архитектурен блясък.

Община Русе започна изпълнението на мащабен проект **„Градска среда, култура и икономическо развитие“**, който обхваща модернизация на три от емблематичните за града сгради – **Доходното здание, Регионалната библиотека и Обредния дом.**

Финансовата помощ е за над 24 милиона лева по програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. в рамките на процедурата за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“.

Проектът ще се реализира в партньорство с Регионална библиотека „Любен Каравелов“, и обхваща интервенции в няколко направления - енергийна ефективност на обществени сгради, зелена градска инфраструктура, култура, спорт и туризъм. Сред ключовите дейности са изграждането на нов корпус към съществуващата сграда на Доходното здание, основен ремонт, реставрация и консервация на РБ „Любен Каравелов“, въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на Обреден дом – Русе, както и изграждане на обект за провеждане на публични събития на открито.

Реализацията на проекта ще подобри достъпа до културни услуги, ще удължи живота на емблематични за града сгради, ще повиши енергийната им ефективност и ще разкрие нови възможности за културен и туристически живот, в синхрон с концепцията на Новия европейски Баухаус (NEB) – водеща инициатива на ЕК, подкрепяща устойчиви, естетически обогатяващи и социално приобщаващи проекти. Срокът за изпълнение на дейностите е 36 месеца.

През отчетния период Община Русе изготви проект за ремонт, реконструкция и реставрация на фасадите и покрива на **сградата на отдел „Култура“** на ул. „Цариброд“ №3. Издадено е разрешение за строеж и приключи процедурата за избор на изпълнител, като строителството предстои през 2025 г., със заложен средства в размер на 510 000 лв. Завърши и процедурата за избор на изпълнител за проектиране на една от емблематичните сгради на Русе, известна като **„Сградата с часовника“** на ул. „Райко Даскалов“ №2, като финансиране ще се предвиди през 2026 г. за извършването на основния ремонт, реконструкция на покрив и фасадна реставрация на сградата.

Община Русе подписа в началото на юли споразумение за проектно финансиране за актуализация на проект **„Ремонт на Възрожденско читалище „Зора – 1866“**, в т. ч. въвеждане на мерки за енергийна ефективност“ от инвестиционната програма на общините към държавния бюджет за 2025 г.

Сградата на читалището е построена през 1968 г. и се нуждае от основен ремонт, студена и тъмна е в по-голямата си част, като използваемата площ е около 45% от разгънатата такава. Сградата и инсталациите са в лошо техническо състояние, липсват мерки за постигане на енергийна ефективност, има течове и постоянна влага. Липсва помещение за читалня. След основния ремонт, в читалището ще се изгради благоприятна, приобщаваща, здравословна, енергийно-ефективна среда.

Подобрените облик и състояние на сградата, ще имат съществен принос за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство на града, както и за формиране на специфичен сегмент от общия социокултурен контекст, свързан с политиките на общината за развитието на различните общности. Проектът е с продължителност 1 година.

12.4. Засилване на посредническата роля на Община Русе

Община Русе утвърди ролята си на активен посредник между местните икономически и социални интереси и централните институции, като постави на национално ниво ключови въпроси, свързани с развитието на региона.

Дейността беше насочена към осигуряване на по-добри условия за бизнес, социална подкрепа и инфраструктурно развитие.

Активно лобиране за **ускоряване на строителството на магистрала Русе – Велико Търново**, включително участие в заседания на парламентарни комисии.

Представяне на **проблемите със замърсяването на въздуха** от трансграничен характер пред Министерството на околната среда и водите и пред румънските партньори.

Община Русе организира българо-румънска работна среща, посветена на проекта за **изграждане на инсинератор за медицински отпадъци в Гюргево**. На проведената на 14 октомври трансгранична среща с участието на представители на двете държави, всички страни заявиха единна позиция, че здравето на жителите е абсолютен приоритет.

Делегация от Община Русе, водена от кмета Пенчо Милков, участва на 25 ноември в работна среща между общинските съвети на Русе и Гюргево. Домакини на срещата бяха кметът на Гюргево Адриан Ангелеску и председателят на Общинския съвет Йонел Мускалу. Целта е двете местни власти да обменят информация, да обсъдят потенциалните рискове и да изработят общ подход за гарантиране на здравето и безопасността на над 200 000 жители от двата бряга на Дунав.

Изискваме сътрудничество между национални и европейски институции, екологични експерти и независими организации, за да се гарантира, че всички стандарти за безопасност и екологична устойчивост ще бъдат спазени и че проектът отговаря на всички европейски стандарти за безопасност и екология

Проведена бе работна среща за **изграждане на яхтено пристанище в Русе** с участието на представители на местната власт, държавни институции и туристически организации. Обсъдена бе възможността за определяне на подходящ терен и беше договорен тристепенен план за реализацията на проекта, за да се даде достъп до пристанището на лодки, каяци и други видове малки плавателни съдове, които да акостират в Русе.

Общината, въпреки че не разполага с терени, изрази готовност да работи в партньорство с държавната власт за развитието на яхтеното пристанище, което подчертава ангажираността на всички страни към успешното реализиране на проекта.

Съдействие за **включване на Русе в националната карта на индустриалните зони** с цел приоритетно финансиране.

12.5. Използване на потенциала на местните предприемачи и научно-изследователските структури за икономическото развитие на Русе

През отчетния период Община Русе предприе активни действия за по-тясно интегриране на местния бизнес и академичната общност в процеса на стратегическо планиране и вземане на решения, свързани с икономическото развитие. Основен инструмент за това стана учреденият **Съвет по икономически въпроси към кмета**, както и партньорството с Центъра за върхови постижения и Научноизследователския комплекс на Русенския университет „Ангел Кънчев“. Разгледани са ключови теми:

развитие на индустриалните зони, привличане на високотехнологични инвестиции, подобряване на транспортната свързаност и политики за задържане на млади специалисти в града.

Община Русе заслужено зае първо място в Годишната класация на „Индекс на местната система за почтеност“ за 2023 г., благодарение на предприетите конкретни стъпки за въвеждане на прозрачни и почтени механизми на взаимодействие с бизнеса и гражданските организации.

12.6. Създаване на общинско споделено място за работа и генериране на нови идеи

Изградена е споделена сървърна среда с контролиран достъп по ресори, както и публична зона, в която всеки служител може да качва и споделя информация и идеи в дигитален формат. Въведени са ясни правила за съхранение, сигурност и защита на данните, а системата се използва активно от служителите на общинската администрация в ежедневната им работа. Паралелно се изгражда облачна инфраструктура, която ще осигури същите логически връзки и потребителски права, съобразени с административната структура на Община Русе. Тя ще улесни обмена и едновременния достъп до големи по обем файлове, повишавайки ефективността и гъвкавостта на вътрешната комуникация.

Община Русе изпълнява **проект „Областен информационен център - Русе“**, в резултат на който е гарантирано функционирането на Областния информационен център – Русе е гарантирано до края на 2029 г., като той продължава да бъде активна част от мрежата от 27 областни информационни центрове в страната. Центърът играе ключова роля за успешното изпълнение на програмите, финансирани от ЕС, както и за прилагането на интегрирания териториален подход в България.

Екипът на ОИЦ – Русе участва в експертния състав на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район – в звената за медиация и публични консултации. С Решение на Министерския съвет центърът е определен и като **структура на едно гише** за предоставяне на информация и подпомагане на кандидатстването по мерки за енергийна ефективност.

През изминалата година ОИЦ – Русе отчита **висока активност и обществен интерес** – обслужени са 222 посетители, обработени 269 запитвания, проведени 22 информационни събития с 462 участници, и реализирани 1077 медийни публикации, популяризиращи европейското финансиране.

Чрез тези дейности центърът утвърждава своята роля като иновативно общинско **споделено пространство за обмен на знания, идеи и партньорства**, подкрепящо прозрачността, гражданската активност и устойчивото регионално развитие.

12.7. Подкрепа за русенския бизнес чрез общ регионален маркетинг

Община Русе продължи целенасочената си политика за подкрепа на местния бизнес чрез **организирано и координирано представяне на регионалния икономически потенциал на национални и международни изложения**. Дейността бе насочена към повишаване на разпознаваемостта на русенските компании, стимулиране на износа и привличане на нови партньори.

През септември 2025 г. Община Русе взе активно участие в двудневна конференция, посветена на 10-годишнината от инициативата **„Един пояс, един път“** и **сътрудничеството между България и Китай**. В рамките на форума бяха обсъдени нови възможности за разширяване на двустранното партньорство, като представители на местния бизнес и индустрията представиха потенциала на русенската икономика и инвестиционните възможности.

В рамките на **участия в национални и международни форуми и туристически борси** извън град Русе се предоставя изчерпателна и актуална информация относно новооткрити обекти, културно-исторически забележителности и туристически атракции в града. Представители на местния бизнес участват в специализирани изложения с цел популяризиране на своята дейност, както и за включване в бъдещи инициативи в обхвата на туристическа дестинация Русе.

ОП „Русе арт“ работиха за популяризирането на кулинарията и регионалните кулинарни традиции и особености, характерни за града. Звено „Туризм“, съвместно с професионални сдружения като „Клуб на професионалните готвачи“, Съюз на хотелиерите и ресторантьорите – Русе, туристическия бизнес, професионалната гимназия по туризм, културните институти, музеите и Дунавската задруга на художествените занаяти, продължи активно да работи за популяризирането на туристическия потенциал и културно-историческото наследство на община Русе. В отчетния период бяха реализирани редица инициативи, които затвърдиха позициите на Русе като значима дестинация за културен, винен и кулинарен туризм.

Община Русе взе участие със самостоятелен щанд на Международното туристическо изложение „Ваканция и СПА Експо“ в гр. София (март 2025 г.), където бяха представени богатата история, архитектура и събития от културния календар, както и емблематичният за града Празник на тортата „Гараш“.

През месец май 2025 г. бе проведено XX-то Туристическо изложение „Уикенд туризм“ и съпътстващият го Фестивал на туристическите забавления и анимации. В рамките на събитието бяха представени 45 щанда на туроператори, музеи, общини и институции, както и над 120 занаятчии от цялата страна. Проведеха се кулинарни демонстрации с участието на италиански шеф-готвачи, а кулминация на сценичната програма бе концертът на поп звездата Папи Ханс.

Със съдействието на ОП „Русе арт“ и в партньорство с професионални организации и училища се проведе и традиционното кулинарно състезание „Като шеф готвачите“, в което участваха и представители от Румъния и Молдова.

Особено значимо място в културния календар зае **Празникът на тортата „Гараш“**, проведен през септември 2025 г. Събитието събра стотици жители и гости на Русе и включи конкурс за непрофесионални сладкари, кулинарни демонстрации, забавни игри за деца, както и богата концертна програма с участието на популярни български изпълнители. Неговото четвърто издание доказва, че събитието вече е едно от най-разпознаваемите тематични кулинарни празници в България.

Русе се включи и във фестивала на българското вино Urban Wine Fest Ruse – част от националната инициатива за популяризиране на българските сортове грозде и винения туризм. Местните винарни имаха възможност да представят своите продукти и да утвърдят региона като притегателна винено-кулинарна дестинация.

През октомври 2025 г. Община Русе се представи на 20-то издание на Международното туристическо изложение „Културен туризъм“ във Велико Търново с щанд, акцентиращ върху културно-историческото наследство на града и върху Празника на тортата „Гараш“.

В рамките на отчетния период бяха реализирани 33 безплатни туристически обиколки на централната градска част, водени от лицензирани екскурзоводи, с цел запознаване на гражданите и гостите на Русе с емблематичните обекти на града.

За целите на промоцията на всяко събитие беше осигурен общ щанд „Русе – град на възможностите“, с брандирана визия, каталози и мултимедийни материали, насочени към утвърждаване на имиджа на града и неговите стопански субекти.

Значимо постижение е създаването и поддръжката на туристическия информационен сайт www.visitruse.info, който отговаря на съвременните дигитални изисквания и предоставя актуална информация за туристическите възможности на Русе.

Актуализиран е **Инвестиционния профил**, който е двуезична презентационна платформа (български/английски) с профили на компаниите. Създадено е **промоционално видео „Invest in Ruse“** с акцент върху индустриалния и иновационния потенциал.

12.8. Международно сътрудничество и партньорства

Община Русе засили активната си дипломатия на местно ниво, като са проведени **над 15 срещи с посланици и представители** на посолствата на различни държави от Европа и Азия.

Община Русе активно развиваше своите международни партньорства в различни сфери – култура, образование, спорт, икономика и трансгранично сътрудничество.

Сред значимите инициативи се откроява **второто издание на Фестивала на драконовите лодки** в Лесопарк „Липник“, открито от кмета Пенчо Милков и посланика на Китайската народна република Н. Пр. Дай Цинли. Събитието съчета спорт, култура и източни традиции и се превърна във важна платформа за културен обмен. На 28 септември се проведе и **осмото издание на международния шосеен пробег „Бягане на свободния дух Русе – Гюргево“**, което събра 300 участници от 11 държави.

Кметът Милков взе участие в конференцията, посветена на 10-годишнината от инициативата **„Един пояс, един път“**, където проведе срещи с китайски представители и модерира **дискусия на тема „Икономическо и търговско сътрудничество“**. По време на конференцията бяха проведени редица работни срещи, включително с представители на градовете Нинбо и Далиен.

В рамките на **официално посещение в Китай** през август 2025 г. той оглави българска делегация с представители на общини и образователни институции, което отвори нови възможности за сътрудничество. В процес е и подготовка за **побратимяване на Русе с китайския град Ичун**.

През същия период Община Русе подкрепи българската общност в Будапеща, като делегация, водена от заместник-кмета Енчо Енчев, участва във **Фестивала на националностите в побратимената община Уйбуда**. В Букурещ Енчев и българският посланик Радко Влайков почетоха паметниците на Христо Ботев и Васил Левски.

Също така, на 4 декември 2024 г. кметът Милков проведе официална среща с генералния консул на **Турция** в Бургас Толга Оркун, посветена на икономическо, културно и образователно партньорство между Русе и турски общини.

Община Русе поддържа активни партньорски отношения с местната власт в **румънския град Гюргево**. Сътрудничеството е изградено върху принципите на доверие, добронамереност и взаимна подкрепа, като вече са осъществени редица двустранни посещения на представители от двете администрации, които поддържат постоянен контакт. В рамките на тези срещи бяха разгледани въпроси, свързани с премахването на съществуващи бариери между двата града, както и възможности за съвместни културни и икономически инициативи и проекти. Постигнато беше **съгласие за създаване на редовна линия за обществен автобусен превоз между Русе и Гюргено**, като важен принос за това ще има разработената Концепция за интегрирани териториални инвестиции по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027. Наред с това, двете страни ще работят съвместно по изготвяне на предложение за устойчив транспорт, услуги и туристически атракции, с което ще се кандидатства за финансиране по Програма „Интеррег“ VIA Румъния – България 2021-2027.

Община Русе, в партньорство с **Община Калъраш**, представи **идейна концепция** за изграждане на **веломаршрут** и зона за отдих по направление Русе – Николово, както и за създаване на **планетариум в Парка на младежта**. От румънска страна е предвидено реконструиране на зоологическата градина в Калъраш и осигуряване на връзка с вече изградената отсечка от международния маршрут EuroVelo 6.

Заявеният финансов ресурс за реализация на проекта по Програма „Interreg VI-A Румъния – България 2021–2027 г.“ е 6 000 000 евро. При положителна оценка на идейната концепция ще бъде изготвен детайлен проект, който да допринесе за развитие на устойчива мобилност, екотуризъм и трансгранично сътрудничество между двете общини.

На 29 септември заместник-кметът Златомира Стефанова взе участие в **Деня на сътрудничеството по програма Interreg в гр. Гюргево**, посветен на 35 години трансгранично партньорство между България и Румъния. Под мотото „Интеррег за сигурност“ събитието акцентира върху съвместните усилия за повишаване безопасността на дунавските общности чрез демонстрации на модерно оборудване и технологии, финансирани по програмата.

В допълнение, реализира се и инициативата на кмета Пенчо Милков за откриване на **Почетно консулство на Румъния в град Русе**. Консулският окръг обхваща областите Русе, Плевен и Велико Търново. Като най-голям български дунавски град и естествен мост към Румъния, Русе ще има водеща роля в задълбочаването на двустранните отношения. Създаването на консулството ще улесни търговските връзки, ще стимулира инвестициите и икономическото партньорство между двете държави, ще облекчи трансграничния бизнес, ще съдейства за развитието на стартиращи компании и за осъществяването на съвместни проекти и инвестиции, както и ще подобри административното обслужване на гражданите.

С откриването на дипломатическото представителство Русе утвърди позицията си като водещ център на международното сътрудничество и диалог в региона. В града вече

функционират почетни консулства на Украйна, Молдова и Монголия, но това е първото на държава – член на Европейския съюз.

12.9. Усилване на капацитета на общинските предприятия

Община Русе продължи да модернизира техниката и да въвежда ново оборудване за изпълнение на ключови комунални дейности. През отчетния период бяха закупени четири многофункционални автомобили с метачно устройство и система за миене, инструменти за поддръжка на зелените площи – ножици с телескопично рамо, моторни кастрачи, моторен трион и ножици за жив плет, както и Хъб Ethernet за автоматизирано управление на поливните системи. Новата техника повиши ефективността и качеството на дейностите по почистване, поддръжка и озеленяване на градската среда.

13. ЕДИНЕНИЕ НА РУСЕНСКАТА ОБЩНОСТ

13.1. Русе – град на единение, диалог и стабилност

В Община Русе беше изграден устойчив модел на работа, основан на спокойствие, взаимно уважение и диалог. Атмосферата в Общината се промени – решенията се взимат при прозрачност и с възможност за участие на гражданите, което създаде доверие и по-голяма съпричастност.

Кметът наложи политика на надпартийност и отвореност, поставяйки доброто на русенци над политическите различия. Дори в трудни моменти Русе запази своята стабилност именно благодарение на този подход.

Чрез организирането на широки обществени обсъждания, културни инициативи и събития, обединяващи различни поколения и общности, беше постигнато реално сближаване на хората. Взаимното уважение и чувството за принадлежност към Русе вече са трайна част от общинската политика.

13.2. Открито и включващо управление, което слуша гражданите и експертите

В Община Русе се утвърди практиката на широки обществени обсъждания преди приемането на ключови решения, правила и наредби. В процеса на подготовка активно участваха граждани, експерти, професионални организации и представители на бизнеса, което повиши качеството и легитимността на изготвените документи.

Само през отчетния период за публични консултации с гражданите и юридическите лица са публикувани над 20 проекта на нормативни актове, подготвени от общинската администрация.

Русе прилага и европейски подход на съвместно планиране – при разработването на проектни предложения с европейско финансиране се търси мнението на местните заинтересовани страни.

При актуализацията на стратегическия документ „План за интегрирано развитие на Община Русе 2021–2027 г.“ (Актуализация 2025) бяха подадени 25 проектни идеи от граждани, фирми и организации, които бяха разгледани и включени в окончателния вариант на плана.

Сред обсъжданията през годината се открояват тези за Бюджет 2025, Годишния план за социалните услуги за 2026, както и за Концепцията за интегрирани териториални инвестиции.

Проведени бяха и тематични срещи с бизнеса и гражданите, включително за организацията на четвъртото издание на Празника на тортата „Гараш“, както и обществено обсъждане на доклада за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за инвестиционно предложение на ЕСО ЕАД.

13.3. Професионализъм и стабилност в общинската администрация

В рамките на този период в общинската администрация бе изградена атмосфера на сигурност, стабилност и взаимно уважение.

Въпреки политическите промени и напрежения на национално ниво, в Русе не се допусна натиск върху служителите или смени по партийни причини.

Работата на администрацията се основава на професионализъм, приемственост и натрупан опит, което осигурява устойчивост и качество на управленските решения.

Чрез открита комуникация и подкрепа бе изградена силна вътрешна култура на доверие и екипност.

Тази политика не само задържа ценните кадри, но и привлече нови млади и мотивирани специалисти, които виждат в общината стабилен, сигурен и перспективен работодател.

БЮДЖЕТ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНА РУСЕ ЗА МАНДАТ 2023-2027 г.

Община Русе реализира своята политика по приоритетите чрез стабилно финансово управление, висока събираемост на приходи и успешно привличане на външни източници на финансиране.

Бюджет на Община Русе

През 2025 г. Община Русе прие бюджет в размер на 296,5 млн. лв., от които 260,7 млн. лв. за текущи разходи и 35,8 млн. лв. за инвестиции. Сред тях 31,3 млн. лв. са европейски средства.

За последните четири години рамката на бюджета е удвоена (от 135 млн. на 274 млн. лв.), а спрямо 2024 г. е отчетен 8% ръст. Причина за това са по-висока събираемост на приходи, дигитализация на плащанията и увеличени държавни трансфери. Това е резултат от по-високата събираемост на местни приходи, дигитализацията на плащанията и увеличените държавни трансфери.

Стабилната финансова политика позволи да се реализират мащабни ремонти на междублокови пространства, тротоари, паркове, осветление и други елементи на градската среда, както и да се увеличат средствата за благоустрояване в малките населени места. Продължи работата по енергийна ефективност на общинските сгради, подкрепата за културата и спорта, както и укрепването на дейността на Общинската полиция.

През 2025 г. общинското ръководство продължи изпълнението на главната стратегическа цел: Повишаване качеството на живот на русенци чрез създаване на привлекателна и удобна жизнена среда и икономически просперитет.

Основни приоритети, заложи в Бюджет 2025 на Община Русе са:

- ❖ Подобряване на микроградската инфраструктура-ремонт на улици, междублокови пространства, осветление и други елементи от градската среда.
- ❖ Подобряване на техническата инфраструктура и облика в малките населени места.
- ❖ Подкрепа на русенската култура и спорт.
- ❖ Подкрепа на родителството.
- ❖ Изпълнение на приоритетни проекти по Инвестиционната програма към чл.107 от ЗДБРБ за 2024 г. за 36 млн. лв. при сключени 6 броя споразумения с МРРБ през 2024 г.
- ❖ Оптимизиране обмена на информация в мрежовата инфраструктура на община Русе. Дигитализиране на предлагани услуги от общината и изграждане на лесен и бърз достъп за комуникация на граждани, както и въвеждане на нови технологии „изкуствен интелект“.

Основните задачи през 2025 г.:

- въвеждане на изкуствен интелект за работа с база данни в 4 сфери – образование, социални дейности, здравни дейности и местни данъци и такси;
- мащабен ремонт на междублокови пространства /поетапно цели квартали/, в това число достъпна среда - 5 000 000 лв.;
- средства, предназначени за подобряване инфраструктурата в град Русе и благоустрояването във всички кметства, като се очаква изграждане на сгради с местно значение в гр. Мартен и с. Басарбово, както и закупуване на техника;
- изграждане на Многофункционален плувен комплекс;
- осигурени средства за оборудване на детска градина „Радост“ в Център. гр. част;
- дофинансиране дейността на ПГДВА Йосиф Вондрак- 60 000 лв. и дейността на ПГСС Ангел Кънчев - 60 000 лв.;
- продължава финансирането с общински средства на изграждането на асансьор в ОУ „Васил Априлов“ - 92 000 лв., осигурено съфинансиране в размер на 1 116 731 лв. за изграждане на физкултурен салон и топла връзка в ОУ „Никола Обретенов“; продължава дофинансирането с общински средства на ремонта на физкултурен салон в ОУ „Олимпи Панов“ – 129 130 лв.; осигурени са 66 000 лв. за дофинансиране на проект по Красива България за асансьор на СУ „Възраждане“, както и 40 000 лв. общински средства за подмяна на корозирали тръби на топлопровод в ОУ „Братя Миладинови“;
- от 2024 г. продължава новоразкритата услуга „Ранно детско развитие“. Новият екип се състои от психолог, социален педагог, кинезитерапевт и ерготерапевт. Специалистите консултират, подкрепят и информират родителите и персонала на детските ясли;
- осигурени средства за извършване на скрининг-тестове в амбулаторни условия за диагностика на Сънна апнея за граждани с постоянен адрес в Община Русе;

- осигурени средства за извършване на медицински прегледи и диагностика на онкологични заболявания от специалисти на Комплексен онкологичен център - Русе ЕООД на здравно неосигурени жени и с нисък социален статус, на многодетни майки на възраст от 30 до 50 години с постоянен адрес на територията на Община Русе.
- разработване на проект на Зона 1 (Синя зона), както и разработване на подробни проекти за организация на движението по квартали;
- запазват се преференциалните пътувания на определени категории пътници;
- изграждане на Зона 30, съгласно приетия Генерален план за организация на движението в гр. Русе;
- финансово подпомагане на всяко новородено дете в община Русе;
- ръст на лицата по механизъм лична помощ, съгласно Закона за лична помощ и асистентска подкрепа по Закона за социални услуги;
- ръст на средствата в Програма Спорт;
- ръст с 21% на Дейност „Други дейности по културата“, като програма Култура е увеличена с 15% и е осигурена сума от 150 000 лв. за 2025 г. Отново е предвидено дофинансиране на държавна дейност Читалища – 185 691 лв., в т.ч. за ремонт на читалищни сгради и оборудване.
- ръст в средствата за обновяване на детски площадки - 236 000 лв., в т.ч. за подмяна на пясък и дезинфекция в пясъчниците;
- културен чек за абитуриенти -10 000 лв.;
- общинска програма „Да опазим очите на децата“ - за деца от четвърта група на детските градини и безплатна профилактика от дентален лекар за деца от 1 до 3 години по общинска програма „Моите зъбки-здрави и бели“;
- превантивна дейност – проводимост на речното корито на р. Русенски лом в границите на урбанизираната територия, както и ремонт на основен изпускател и метална стълба – язовир Николово;

Към 30 юни 2025 г. бюджетът е уточнен на 316,3 млн. лв., като изпълнението е 138,9 млн. лв. или 43,9%. Община Русе няма просрочени задължения от 2019 г. насам, което е доказателство за финансова дисциплина и устойчивост.

Собствените приходи се изпълняват на 73,7%, като имуществените данъци са събрани в размер на 78,2%, а неданъчните – 69,4%.

Основните направления – образование, здравеопазване, социални дейности и култура, възлизат на 94,4 млн. лв. или 67,9% от всички разходи, бележещи ръст с 13,9 млн. лв. спрямо предходната година.

В резултат на създадената организация за вътрешен контрол и спазване на финансовата дисциплина, Община Русе е приключвала всички отчетни периоди: от ноември 2019 г. и към 30.06.2025 г. - без просрочени задължения.

Отчетът на общината, освен изпълнение на показателите по бюджета, включва и следните отчети: на инвестиционната програма; за изпълнение на средствата от ЕС и други международни програми; на чуждите средства; на план-сметките на общинските предприятия; Годишния отчет за състоянието на общинския дълг и др.

Изпълнение на проекти с външно финансиране

През втората година от мандата 2023–2027 г. Община Русе приключи успешно проекти на стойност близо 9 млн. лв., като успоредно с това бяха подготвени нови предложения по национални и европейски програми. Много от тях вече са одобрени и с подписани договори за безвъзмездна финансова помощ.

Само по Програма „Развитие на регионите“ 2021–2027 г. подадените от Общината **проекти за интегрирано градско развитие са за над 66 млн. лв.**

Към настоящия момент, общият финансов обем на **управляваните проекти** възлиза на приблизително **180 млн. лв.** – по НПВУ, Програма „Околна среда“ 2021-2027, Програма "Развитие на регионите“ 2021-2027 г., Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, Националния Доверителен ЕкоФонд и др., като дейностите обхващат широк спектър от области – социална политика, образование, инфраструктура, екология, транспорт, култура и икономическо развитие.

Сред ключовите инициативи е проектът **„Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“**, с финансиране за над 20 млн. лв. по Програма „Развитие на регионите“ 2021–2027 г. – първият в страната, одобрен по процедурата „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“.

По същата процедура започна изпълнението на проект **„Градска среда, култура и икономическо развитие“**, със стойност над 24 млн. лв.

По Програма „Развитие на регионите 2021–2027“, процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ Община Русе подписа договор за изпълнение на проект **„Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе-Община Сливово поле и Общински транспорт Русе ЕАД“**, с финансиране за над 21 млн. лв.

Паралелно с това Община Русе изпълнява **машабна инвестиционна програма, финансирана от държавния бюджет, на стойност над 66,9 млн. лв.** Община Русе се стреми да усвои максимален ресурс държавни средства чрез Инвестиционната програма за общините за ключови за общината проекти. Тези проекти са приоритетни за общината, тъй като ще спомогнат за подобряване на техническата инфраструктура, условията за живот, ще направят населените места по-приветливи и ще осигурят по-добра среда за гражданите и бизнеса.

Идентифицираните от Община Русе приоритетни проекти (за обекти публична общинска собственост) са в рамките на допустимите за финансиране направления: основен ремонт и реконструкция на улици и общински пътища; основен ремонт, реконструкция и изграждане на ВиК системи и съоръжения; изграждане, основен ремонт и реконструкция на общински сгради, предоставящи публични услуги, в т.ч. в областта на културата и спорта; благоустройствени дейности в населените места и за проектиране.

Към момента Община Русе има 14 сключени споразумения с МРРБ за проектно финансиране на стойност близо 53,7 млн. лв., сред които:

- ✓ изграждане на нова детска ясла в кв. „Родина 3“,
- ✓ нов дневен център за стари хора,
- ✓ рехабилитация на пътя Русе – Николово,
- ✓ нов медицински център към СБАЛПФЗ „Д-р Граматиков“ ЕООД,

- ✓ благоустрояване на гребната база в с. Николово,
- ✓ изграждане на зони за паркиране и други.

Благодарение на ефективното финансово управление, дисциплина и активна проектна дейност, Община Русе **успя да увеличи обема на привлечените външни средства**. Това осигури допълнителни ресурси за реализацията на всички стратегически приоритети, подобрявайки качеството на живот на гражданите и утвърждавайки Русе като модерен и привлекателен град.

През 2025 г. беше разработена и приета **Актуализация на Плана за интегрирано развитие на Община Русе за периода 2021-2027 г.**, който е основният стратегически документ, определящ средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на територията на Русе, Мартен и 12-те села в общината. Актуализацията на ПИРО се налага поради настъпили промени в социално-икономическите условия, новите секторни и нормативни политики, както и резултатите от междинната оценка и годишните доклади за наблюдение на изпълнението на Плана.

Промените засягат основно Програмата за реализация и приложенията към нея, чрез които се включват нови проекти, дейности и източници на финансиране, в т.ч. по Програмите на ЕС за периода 2021–2027 г. и Плана за възстановяване и устойчивост.

Процесът на актуализация е проведен при стриктно спазване на принципите на партньорство, прозрачност и публичност. През юни–юли 2025 г. е дадена възможност за подаване на нови проектни идеи, като от постъпилите 24 предложения 21 са включени в актуализираната Програма за реализация. В периода 26.09–26.10.2025 г. проектът на актуализацията е публикуван за обществени консултации, а на 31.10.2025 г. е проведено обществено обсъждане.

В резултат на направените промени общият бюджет на ПИРО е увеличен със 17% спрямо първоначалния план. Най-значително увеличение се наблюдава по приоритетите, свързани с:

- Приоритет 1 – подобряване и опазване на околната среда;
- Приоритет 3 – енергийна ефективност, нисковъглеродна и кръгова икономика;
- Приоритет 7 – образование и връзка с пазара на труда;
- Приоритет 8 – здравеопазване, социални услуги и включване.

Актуализираната финансова рамка възлиза на близо 975 млн. лв., като 61,7 млн. лв. са общински средства, над 492 млн. лв. – от европейски програми, 171 млн. лв. – от републиканския бюджет и около 250 млн. лв. от други източници, включително публично-частно партньорство и донорски програми.

Финансовата стабилност и успешното реализиране на проекти са резултат не само от доброто планиране, но и от ясно формулирани управленски принципи, които стоят в основата на всички решения и действия на местната власт.

ПРИНЦИПИ В УПРАВЛЕНИЕТО

Работата по изпълнение на приоритетите, заложи в Програмата за управление на Община Русе за мандат 2023–2027 г., се основава на четири водещи принципа – единение, компетентност, прозрачност и почтеност. Тези принципи изграждат

философията на управлението и гарантират устойчивост, доверие и ефективност във всички дейности на общината.

Единното управление означава, че Община Русе продължава да обединява силите, знанията и потенциала на всички общественно отговорни граждани, институции и организации. Всеки експерт, учен, предприемач, общественник или активен гражданин има възможност да допринася за развитието на русенската общност.

Така се изгражда модел на съвместност, в който идеите и опитът на хората стават двигател на градското развитие.

Компетентното управление означава, че водещ критерий остава професионализмът – от кмета и общинските съветници, до служителите в администрацията. Ценят се експертните знания и умения, независимо от партийна принадлежност, пол, възраст, етнос или религия.

През настоящия мандат в Община Русе бяха въведени иновативни практики за управление, основани на обществена информираност, обсъждане и участие. Така се гарантира, че решенията се вземат компетентно, аргументирано и в интерес на гражданите.

Прозрачното управление означава, че Община Русе работи като „стъклена сграда“ – всяка процедура, документ или плащане са достъпни за проверка от гражданите. Това дава възможност всеки русенец да проследи как се разходват публичните средства и да си изгради реална представа за управленските процеси.

Общината продължава да публикува седмични отчети за своята работа и да провежда редовни приемни и срещи с граждани, както в Русе, така и в малките населени места.

Към кмета функционират Обществени съвети по култура, икономика и екология, в които могат да участват всички желаещи граждани.

Кауза на кмета Пенчо Милков беше създаването на местен обществен посредник (омбудсман) – независим коректив на управлението и доверен посредник между гражданите и институциите. Общината ще продължи да подкрепя неговата дейност и да организира допитвания по важни въпроси, преди вземането на ключови решения.

Почтеното управление е израз на абсолютна непримиримост към корупцията и неприемливите практики. То означава откритост, честност и справедливост във всеки етап от вземането на решения – от провеждането на обществени поръчки до ежедневната работа на администрацията.

Нетолерантността към поведение, което противоречи на добрите нрави или уронва доверието в институциите, е основа на екипната култура в Община Русе. Процедурите се провеждат открито и без пристрастия, не „за“ определен кандидат и не „против“ други, а в интерес единствено на гражданите и общността.

Тези четири принципа – Единение, Компетентност, Прозрачност и Почтеност – са не просто управленска рамка, а ежедневна практика, чрез която Община Русе доказва, че доверието на хората е най-важният капитал на местната власт.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Уважаеми русенци,

Всяка стъпка, направена през изминалата година, беше водена от една основна цел – да направим Русе по-добро място за живот, работа и съзидание.

С общи усилия доказахме, че когато градът ни е единен, може да постига всичко. Въпреки предизвикателствата, успяхме да запазим стабилността, да реализираме важни проекти и да положим основите на нови възможности за развитие.

Русе вече се развива с ясно темпо и посока – с грижа за хората, с уважение към миналото и със смел поглед към бъдещето.

Вярвам, че устойчивото управление се гради не само с документи и програми, а с доверие, последователност и почтеност – с усещането, че всеки жител е част от едно по-голямо цяло, наречено „нашият град“.

Благодаря на всички, които работят заедно с нас – граждани, институции, организации, доброволци и предприемачи. Вашето участие, идеи и критичност ни помагат да бъдем по-добри, по-справедливи и по-ефективни.

Заявявам, че и занапред ще водим общината с единение, компетентност, прозрачност и почтеност – принципите, които превръщат управлението в истинска обществена отговорност.

Русе е нашият общ дом – и всичко, което правим, има едно измерение – по-добър живот за всеки русенец. Заедно ще продължим да изграждаме модерен, чист и достоен Русе – град, с който се гордеем и който с всеки ден става по-близък до мечтите ни.

Пенчо Милков

Кмет на община Русе